

**«Аграрлық несие корпорациясы»  
акционерлік қоғамы**

**Қаржылық есептілік**

*2016 жыл үшін  
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен*



**МАЗМҰНЫ****ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ**

Қаржылық жағдай туралы есеп .....	1
Пайда мен зияндар туралы есеп .....	2
Жиынтық кіріс туралы есеп .....	3
Капиталдағы өзгерістер туралы есеп .....	4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп .....	5

**ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

1. Қызметінің сипаты .....	6
2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі .....	6
3. Есеп саясатының негізгі ережелері .....	7
4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар .....	17
5. Ақша қаражаты мен оның баламалары .....	18
6. Несиелік ұйымдардағы қаражат .....	18
7. Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар .....	19
8. Клиенттерге берілген несиелер .....	19
9. Негізгі құралдар .....	21
10. Инвестициялық жылжымайтын мүлік .....	21
11. Материалдық емес активтер .....	22
12. Басқа да активтер .....	22
13. Акционердің алдындағы берешек .....	22
14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар .....	23
15. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек .....	24
16. Басқа да міндеттемелер .....	24
17. Салық салу .....	24
18. Капитал .....	26
19. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар .....	27
20. Шарттық және шартты міндеттемелер .....	27
21. Тәуекелдерді басқару .....	28
22. Қаржы құралдарының әділ құны .....	33
23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау .....	35
24. Байланысты тараптармен операциялар .....	35
25. Капитал жеткіліктігі .....	37
26. Есепті күннен кейінгі оқиға .....	37

## Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамның Акционері мен басшылығына

### **Пікір**

Біз «Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі - «Корпорация») қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, пайда мен зияндар туралы есеп, жиынтық кіріс туралы есеп, көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы есеп және ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС») сәйкес дұрыс бейнелейді.

### **Пікірді білдіру негізі**

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі - «ХАС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының кодексіне (бұдан әрі - «БХЭСК Кодексі») сәйкес Корпорацияға қатысты біз тәуелсізбіз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық.

Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

### **Аудиттің шешуші мәселелері**

Аудиттің шешуші мәселелері - біздің кәсіптік пайымдауымызға сай ағымдағы кезең үшін қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болып табылған мәселелер. Бұл мәселелер қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылған және біз бұл мәселелер жөнінде бөлек пікірімізді білдірмейміз. Төменде көрсетілген мәселеге қатысты бұл мәселенің аудитіміздің барысында қалай қарастырылғанының сипаты осы контекстінде келтіріледі.

Біз есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселеге де қатысты міндеттерді орындадық. Тиісінше, аудитімізге қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде әзірленген рәсімдерді орындау жатады. Аудиторлық процедураларымыздың, соның ішінде төменде көрсетілген мәселені қарастыру барысында орындалған процедуралардың нәтижелері қоса беріліп отырған қаржылық есептілік туралы аудиторлық пікірімізді білдірудің негізі болады.

### **Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резервінің жеткіліктілігі**

Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резервінің деңгейін бағалау Корпорация басшылығы пайымдауының шешуші саласы болып табылады. Құнсызданудың белгілерін анықтау және өтелетін құнды айқындау субъективті пайымдауды айтарлықтай пайдалану, жорамалдарды пайдалану және түрлі факторларды, оның ішінде қарыз алушының қаржылық жай-күйін, күтілетін келешек ақша ағындарын және кепіл мүлкінің құнын талдау кіретін процесс болып табылады. Түрлі модельдер мен жорамалдарды пайдалану клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резервінің сомасына едәуір әсер ете алады.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жиынтығында Корпорация активтерінің жалпы сомасының 62% құрайтын клиенттерге берілген несиелердің едәуір сомаларының, сондай-ақ басшылық пайдаланған маңызды пайымдаулардың күшіне орай, құнсыздану резервін бағалау аудиттің шешуші мәселесін білдірді.

Біздің аудиторлық процедураларымызға клиенттерге берілген несиелердің құнсыздануын бағалау әдістемесін талдау, сондай-ақ құнсыздану белгілерін анықтау процестеріне бақылау жасау және несиелердің құнсыздану резервін есептеу құралдарын талдау әрі тестілеу кіреді. Аудиторлық процедуралардың шеңберінде біз жорамалдарды талдап, Корпорация клиенттерге берілген несиелердің құнсыздануын бағалау кезінде пайдаланған бастапқы деректерді жиынтық негізде, оған қоса зиян коэффициенттерін, дефолт ықтималдылығын және қайтарылмайтын шығындар деңгейін тестіледік. Біз болған шығындар жөніндегі статистикалық ақпаратты бағалау кезінде қолданылған Корпорация басшылығы пайымдауларының бірізділігін, сондай-ақ қолданылатын құнсыздану моделін ортақ қабылданған практикаға және біздің кәсіпқой пайымдауымызға сәйкестігін сараладық. Клиенттерге берілген елеулі несиелердің құнсыздануын дербес негізде бағалауға қатысты біз Корпорация басшылығының келешек ақша ағындарын алу бойынша үміттерін, оның ішінде біздік кәсіптік пайымдауымыздың және нарықта қол жетімді ақпараттың негізінде кепіл мүлкі өндіріліп алынған жағдайда талдадық.

Біз қаржылық есептіліктің 8-ескертпесінде ашылып көрсетілген, клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резерві туралы ақпаратқа қатысты процедураларды орындадық.

### **Корпорацияның 2016 жылғы Жылдық есебіне қосылған басқа да ақпарат**

Басқа да ақпаратқа Жылдық есепте қамтылған ақпарат жатады, бірақ қаржылық есептілік пен сол туралы біздің аудиторлық есебіміз жатпайды. Басқа да ақпарат үшін жауапкершілікті басшылық көтереді. Жылдық есеп, жорамалмен, бізге осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа таралмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін тұжырымды ұсынбаймыз.

Қаржылық есептілікке аудитті жүргізуімізге орай біздің міндетіміз жоғарыда аталған басқа ақпаратпен, ол бізге ұсынылған кезде танысу және бұл ретте басқа да ақпарат пен қаржылық есептіліктің немесе аудит барысында ие болған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің болуы және басқа да ақпарат өзге елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығы мәселесін қарастыру болып табылады.

### **Басшылықтың және Директорлар кеңесінің қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі**

Басшылық қаржылық есептіліктің ХҚЕС-ке сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Корпорацияның өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Корпорацияны таратқысы келген, оның қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Директорлар кеңесі Корпорацияның қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

### **Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі**

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіпқой пайымдауды қолданып, бүкіл аудиттің бойына кәсіптік скептицизмді сақтап қаламыз. Сонымен бірге, біз келесіні орындаймыз:

- ▶ адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Қателердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмауы тәуекеліне қарағанда, жоғарыдағы адал емес әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмай қалу тәуекелі, өйткені адал емес әрекеттерге сөз байласу, алдау, қасақана жіберіп қою, ақпараттың дұрыс ұсынылмауы немесе ішкі бақылау жүйесін айнала жасалған амалдар кіруі мүмкін;
- ▶ Корпорацияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- ▶ қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық айқындаған бухгалтерлік бағалау және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;
- ▶ басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Корпорацияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, біз өзіміздің аудиторлық есебімізде қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің тұжырымдар аудиторлық есебіміз жасалған күнге дейін түскен аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар Корпорацияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады;
- ▶ қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз.



Біз Директорлар кеңесінің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Сондай-ақ біз Директорлар кеңесіне тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағандығымыз туралы мәлімдеме жасадық және осы тұлғаларды барлық өзара қарым-қатынастар мен аудитордың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізделген түрде есептеуге болатын басқа да мәселелер туралы, ал қажетті жағдайларда - тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еттік.

Біз Директорлар кеңесінің назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезең үшін қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болған және тиісінше, аудиттің шешуші мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, тек бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайдан немесе қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің есебімізде хабарланбауы тиіс екендігі туралы тұжырымға келген сирек жағдайлардан басқа, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлануынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп жорамал жасауға болады.

Соның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы аудиторлық есебі шығарылған, аудиттің жүргізілуіне жауапты жетекші - Бахтиёр Эшонкулов.

*Ernst & Young LLP*



Бахтиёр Эшонкулов  
Аудитор / Аудит жөніндегі партнер

Аудитордың 2012 жылғы 27 тамыздағы №  
МФ-0000099 біліктілік куәлігі

050060, Алматы, Қазақстан Республикасы  
Әл-Фараби даңғылы, 77/7

2017 жылғы 18 наурыз



Гульмира Турматамбетова  
«Эрнст энд Янг» ЖШС-тің  
Бас директоры

Қазақстан Республикасының аумағында  
аудиторлық қызметпен айналысуға арналған  
мемлекеттік лицензия: сериясы МФЮ-2,  
№ 0000003, Қазақстан Республикасы  
Қаржы Министрлігімен 2005 жылғы  
15 шілдеде берілген

**ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП****2016 жылдың 31 желтоқсанына***(мың теңгемен)*

	<b>Ескер.</b>	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
<b>Активтер</b>			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	5	30.072.378	7.414.124
Несиелік ұйымдардағы қаражат	6	26.053.315	9.243.167
Клиенттерге берілген несиелер	8	135.725.198	124.504.541
Сатуға арналған активтер		–	5.250
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	7	23.306.474	–
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	10	348.631	359.573
Негізгі құралдар	9	208.369	244.758
Материалдық емес активтер	11	193.681	175.247
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	17	205.713	233.574
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер	17	1.459.287	427.022
Басқа да активтер	12	795.526	1.362.163
<b>Активтер жиыны</b>		<b>218.368.572</b>	<b>143.969.419</b>
<b>Міндеттемелер</b>			
Акционердің алдындағы берешек	13	13.361.704	27.360.358
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	14	51.648.620	27.742.150
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	15	2.192.352	19.942
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		171.045	152.885
Басқа да міндеттемелер	16	622.563	230.230
<b>Міндеттемелер жиыны</b>		<b>67.996.284</b>	<b>55.505.565</b>
<b>Капитал</b>			
Жарғылық капитал	18	158.630.371	94.227.371
Қосымша төленген капитал	18	6.831.528	5.291.347
Резервтік капитал	18	1.086.111	1.086.111
Шартты бөлу резерві	18	(15.008.072)	(8.594.957)
Жинақталған зиян		(1.167.650)	(3.546.018)
<b>Капитал жиыны</b>		<b>150.372.288</b>	<b>88.463.854</b>
<b>Міндеттемелер мен капитал жиыны</b>		<b>218.368.572</b>	<b>143.969.419</b>
<b>Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)</b>	18	<b>946,72</b>	<b>936,97</b>

**Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:**

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова



Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2017 жылғы 18 наурыз

6-37 бет аралығындағы қоса беріліп отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.



**ПАЙДА МЕН ЗИЯНДАР ТУРАЛЫ ЕСЕП****2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(мың теңгемен)*

	<i>Ескер.</i>	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
<b>Пайыздық кірістер</b>			
Ақша қаражаты мен оның баламалары		2.668.972	575.443
Несиелік ұйымдардағы қаражат		1.836.697	540.437
Клиенттерге берілген несиелер		14.224.721	10.088.673
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар		80.096	—
		<b>18.810.486</b>	<b>11.204.553</b>
<b>Пайыздық шығыстар</b>			
Акционердің алдындағы берешек		(1.552.760)	(1.889.074)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(3.572.108)	(1.414.937)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек		(120.111)	(3.056)
Несиелік ұйымдардың қаражаты		—	(55.155)
		<b>(5.244.979)</b>	<b>(3.362.222)</b>
<b>Таза пайыздық кіріс</b>		<b>13.565.507</b>	<b>7.842.331</b>
Пайыздық кірістерді әкелетін активтердің құнсыздану резерві	6, 8	(6.629.690)	(3.557.741)
Пайыздық кіріс әкелетін активтердің құнсыздану резервін шегере отырып, таза пайыздық кіріс		<b>6.935.817</b>	<b>4.284.590</b>
Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (зиян)/кіріс		(234)	14.129
Басқа да кірістер		248.092	397.608
Басқа да шығыстар		(196.552)	(541)
<b>Пайыздық емес кірістер</b>		<b>51.306</b>	<b>411.196</b>
Қызметкерлер құрамының шығыстары	19	(1.950.581)	(1.861.433)
Басқа да операциялық шығыстар	19	(1.288.657)	(1.243.335)
<b>Пайыздық емес шығыстар</b>		<b>(3.239.238)</b>	<b>(3.104.768)</b>
Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда		<b>3.747.885</b>	<b>1.591.018</b>
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	17	(826.853)	(505.689)
<b>Бір жылғы пайда</b>		<b>2.921.032</b>	<b>1.085.329</b>
<b>Жай акцияға базалық және бөлінген пайда (теңгемен)</b>		<b>26,25</b>	<b>11,52</b>

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова



Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2017 жылғы 18 наурыз

**ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЕСЕП****2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(мың теңгемен)*

	<u>Ескер.</u>	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
Бір жылғы пайда		2.921.032	1.085.329
Бір жылғы басқа да жиынтық кіріс		-	-
<b>Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны</b>		<b>2.921.032</b>	<b>1.085.329</b>

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова



Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2017 жылғы 18 наурыз

## КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

(мың теңгемен)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Резервтік капитал	Шартты бөлу резерві	Жинақталған шығын	Жиыны
<b>2014 жылдың 31 желтоқсанына</b>	94.227.371	4.296.627	1.036.490	(7.521.118)	(4.135.140)	87.904.230
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	1.085.329	1.085.329
Салықты шегере отырып, Акционерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан түскен кіріс (18-ескертпе)	-	994.720	-	-	-	994.720
Салықты шегере отырып, бір жылғы шартты бөлу бойынша резерв (18-ескертпе)	-	-	-	(1.073.839)	-	(1.073.839)
Резервтік қорды ұлғайту	-	-	49.621	-	(49.621)	-
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	(446.586)	(446.586)
<b>2015 жылғы 31 желтоқсанға</b>	94.227.371	5.291.347	1.086.111	(8.594.957)	(3.546.018)	88.463.854
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны	-	-	-	-	2.921.032	2.921.032
Салықты шегере отырып, Акционерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан түскен кіріс (18-ескертпе)	-	1.540.181	-	-	-	1.540.181
Салықты шегере отырып, бір жылғы шартты бөлу бойынша резерв (18-ескертпе)	-	-	-	(6.413.115)	-	(6.413.115)
Жарғылық капиталды ұлғайту (18-ескертпе)	64.403.000	-	-	-	-	64.403.000
Жарияланған дивидендтер (18-ескертпе)	-	-	-	-	(542.664)	(542.664)
<b>2016 жылғы 31 желтоқсанға</b>	<b>158.630.371</b>	<b>6.831.528</b>	<b>1.086.111</b>	<b>(15.008.072)</b>	<b>(1.167.650)</b>	<b>150.372.288</b>

Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:

Гүлназ Төреханқызы Атамжолыева



Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2017 жылғы 18 наурыз

**АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП****2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін***(мың теңгемен)*

	<b>Ескер.</b>	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
<b>Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы</b>			
Алынған пайыздар		15.057.565	6.971.177
Төленген пайыздар		(3.708.767)	(1.750.287)
Туынды қаржы құралдары бойынша іске асырылған кіріс		79.913	24.129
Шетел валютасымен операциялар бойынша іске асырылған кіріс / (залал)		(234)	14.129
Қызметкерлерге төленген шығыстар		(1.922.446)	(1.759.300)
Басқа да төленген операциялық шығыстар		(1.221.603)	(1.087.908)
<b>Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша ағымдары</b>		<b>8.284.428</b>	<b>2.411.940</b>
<i>Операциялық активтердің таза (көбеюі)/азаяуы</i>			
Несиелік ұйымдардағы қаражат		(16.681.137)	(8.985.859)
Клиенттерге берілген несиелер		(22.808.806)	(25.016.196)
Басқа да активтер		685.404	598.657
<i>Операциялық міндеттемелердің таза көбеюі/(азаяуы)</i>			
Басқа да міндеттемелер		757.589	337.341
<b>Корпоративтік табыс салығына дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза пайдаланылуы</b>		<b>(29.762.522)</b>	<b>(30.654.117)</b>
Төленген корпоративтік табыс салығы		(584.864)	(158.453)
<b>Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза пайдаланылуы</b>		<b>(30.347.386)</b>	<b>(30.812.570)</b>
<b>Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы</b>			
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	7	(23.238.497)	-
Негізгі құралдарды сатып алу	9	(20.325)	(94.157)
Материалдық емес активтерді сатып алу	11	(71.672)	(22.018)
Сатуға арналған активтерді сату		-	5.250
<b>Инвестициялық қызметте ақша қаражатының таза пайдаланылуы</b>		<b>(23.330.494)</b>	<b>(110.925)</b>
<b>Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы</b>			
Акционерден тартылған қарыз қаражатының түсуі		45.519.031	31.587.143
Акционерден тартылған қарыз қаражатын өтеу		(59.739.473)	(16.821.274)
Борыштық бағалы қағаздарды шығарудан түскен түсімдер		22.826.050	27.412.689
Борыштық бағалы қағаздарды сатып алу		-	(2.870.000)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыз қаражатының түсуі	15	3.890.000	-
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыз қаражатын өтеу	15	(19.810)	(42.471)
Жарғылық капиталды ұлғайтудан түскен түсім	18	64.403.000	-
Несиелік ұйымдардан алынған қарыздарды өтеу		-	(2.000.000)
Акционерге дивидендтерді төлеу	18	(542.664)	(446.586)
<b>Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі</b>		<b>76.336.134</b>	<b>36.819.501</b>
<b>Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы</b>		<b>22.658.254</b>	<b>5.896.006</b>
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	5	7.414.124	1.518.118
<b>Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары</b>	<b>5</b>	<b>30.072.378</b>	<b>7.414.124</b>

**Корпорация Басқармасы атынан қол қойылды және шығаруға бекітілді:**

Гүлназ Төреханқызы Атамқұлова

Басқарма Төрайымы

Ирина Николаевна Зайтуллаева

Бас бухгалтер

2017 жылғы 18 наурыз

6-37 бет аралығындағы қоса беріліп отырған ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажыратылмас бөлігі болып табылады.

(мың теңгемен)

## 1. Қызметінің сипаты

«Аграрлық несиелік корпорациясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі мәтін бойынша – «Корпорация») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Аграрлық секторды несиелеу мәселелері туралы» 2001 жылғы 25 қаңтардағы № 137 қаулысымен құрылды. Корпорация өз қызметін Қазақстан Республикасының банк заңнамасымен көзделген, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жанындағы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау комитеті берген 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 операцияларды жүргізуге арналған лицензияның негізінде жүзеге асырады. Корпорация қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚРҰБ») реттейді.

Корпорацияның негізгі қызметінің мақсаты ауыл шаруашылығының секторын қолдау бойынша үкіметтік бағдарламаларды іске асыру, агроөнеркәсіптік кешенде өз жобаларын іске асыру үшін отандық және шетелдік инвестицияларды тарту, агроөнеркәсіптік кешенде жобаларды әзірлеу және іске асыру, кепіл мүлкін және берілген қаражатты өтеу есебінен алынған ауыл шаруашылығы өнімін өткізу, тиісті лицензияның негізінде банктік қарыз операцияларын жүзеге асыру, лизинг қызметін жүзеге асыру, Жарғыда көзделген, Корпорацияның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін, заңнамалық актілермен тыйым салынбаған өзге де қызмет түрлері болып табылады.

Корпорацияның қаржыландыру қызметінде қаражатты пайдалану бойынша айрықша талаптар мен шектеулер көзделген. Клиенттерге берілетін несиелер бойынша пайыздық мөлшерлеме Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығын дамыту бағдарламаларын іске асырумен байланысты нарықтық мөлшерлемеден төмен болып табылады.

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдинг» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «ҚазАгро» немесе «Акционер») Корпорация акцияларының 100%-на иелік етеді. Қазақстан Республикасының Үкіметі Корпорацияның түпкі бақылаушы тарабы болып табылады.

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанына Корпорацияның Қазақстан Республикасының аумағында тіркелген 13 филиалы бар.

Корпорацияның тіркелген кеңсежайы мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Иманов көшесі 11

## 2. Қаржылық есептілікті дайындау негізі

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес әзірленді.

Қаржылық есептілік «Есеп саясатының негізгі ережелері» бөлімінде аталып өткенді қоспағанда, нақты шығындар бойынша бағалауды есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

Осы қаржылық есептілік бір жай акция есебінен алынған деректерді қоспағанда немесе егер өзгесі көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (бұдан әрі мәтін бойынша – «мың теңге») көрсетілген.

### Есеп саясатындағы өзгерістер

Корпорация 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енген келесі қайта қаралған ХҚЕС-ты қолданды:

*1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Ақпаратты ашып көрсету аясындағы бастама»*

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер 1 ХҚЕС-тің (IAS) қолданыстағы талаптарын айтарлықтай өзгертпей, оларды түсіндіреді. Түзетулер мыналарды түсіндіреді:

- 1 ХҚЕС (IAS) талаптары маңыздылықтың айқындалуына;
- Пайда мен зияндар туралы және басқа да жиынтық кіріс туралы есептегі (дегі) және қаржылық жағдай туралы есептегі жеке баптар бөлінуі мүмкін;
- ұйымның қаржылық есептілікке ескертпелерді беру тәртібін таңдау мүмкіндігі бар;
- үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың басқа да жиынтық кірістің үлесі баптар бойынша ашып көрсетумен бір баптың шеңберінде бөлек ұсынылуы тиіс, әрі олар кейіннен пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелетін немесе жіктелмейтін болады.

(мың теңгемен)

## 2. Есептілікті дайындау негізі (жалғасы)

### Есеп саясатындағы өзгерістер (жалғасы)

*1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер «Ақпаратты ашып көрсету аясындағы бастама» (жалғасы)*

Сонымен бірге, түзетулер қаржылық жағдай туралы есепте және пайда мен зияндар және басқа да жиынтық кіріс туралы есепте(терде) қосымша аралық қорытынды сомаларды ұсыну кезінде қолданылатын талаптарды да түсіндіреді. Бұл түзетулер 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталған жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді.

*ХҚЕС-ті жыл сайынғы жетілдірулер: кезеңі 2012-2014 жылдар*

Мұндай жақсарулар 2016 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Оларға, атап айтқанда, келесі өзгерістер кіреді:

*5 ХҚЕС (IFRS) «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет»*

Активтердің (немесе активтер тобының) есептен шығарылуы әдетте меншік иелерінің пайдасына сату не болмаса бөлу арқылы жасалады. Түзету осы әдістердің біреуін басқа әдіске ауыстыру есептен шығарудың жана жоспары ретінде емес, бастапқы жоспардың жалғасы ретінде есептелуі тиіс екендігін түсіндіреді. Осылайша, 5 ХҚЕС (IFRS) талаптары үздіксіз қолданылады. Бұл түзету перспективті түрде қолданылуы тиіс.

*7 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары: ақпаратты ашып көрсету»*

Түзету комиссиялық сыйақыны көздейтін қызмет көрсету шарты қаржы активіне жалғасып отырған қатысуды білдіре алатындығын түсіндіреді. Ұйым ақпараттың ашылып көрсетілуі қажет болып табылатындығын анықтау үшін мұндай келісімнің және комиссиялық сыйақының сипатын 7 ХҚЕС-тің (IFRS) ұсынылатын жалғасып отырған қатысуды бағалау жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес бағалауы тиіс. Қызмет көрсету шарттарының қайсысы жалғасып отырған қатысуды білдіретіндігін бағалау амалдары ретроспективті негізде жасалуы тиіс. Бұл ретте Ұйым мұндай түзетуді алғаш рет қолданған кезеңнің алдындағы қандай да бір кезеңге қатысты Ұйым талап етілетін ақпаратты ашып көрсетуге міндетті емес.

## 3. Есеп саясатының негізгі ережелері

### Қаржы активтері

*Бастапқы тану*

39 ХҚЕС (IAS) ережелеріне сәйкес қаржы активтері пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері; клиенттерге берілген несиелер және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар; сату үшін қолда бар қаржы активтері ретінде жіктеледі. Есепке алуда бастапқы бейнелеу кезінде қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланады. Егер инвестициялар пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктелмесе, есептілікте бейнелеу кезінде олардың әділ құнына мәміле бойынша тікелей байланысты шығыстар қосылады. Есепке алуда қаржы активтерін бастапқы бейнелеу кезінде оларға тиісті санат береді және одан кейін төменде сипатталған белгілі бір жағдайларда қаржы активтерін қайта жіктей алады.

*Мойындау күні*

Қаржылық активтерді сатып алу және сату бойынша барлық стандарт операциялар операция мерзімінде, яғни Корпорация өзіне активті сатып алу бойынша міндеттеме алатын мерзімде бейнеленеді. Сатып алу немесе сату бойынша стандартты операцияларға қаржы активтерін сатып алу немесе сату операциялары жатады, әрі солардың шеңберінде активтерді заңнамада белгіленген немесе нарықта қабылданған мерзімде жеткізу талап етіледі.

*Бірінші күнгі кіріс*

Егер белсенді емес нарықтағы мәміле бағасы бір құрал бойынша бақыланатын нарықтағы ағымдағы нарықтық мәмілелердің әділ құнынан ерекшеленсе немесе алғашқы өлшемдері бақыланатын нарықтардағы ақпаратты ғана қамтитын бағалау әдістемесіне негізделсе, онда Корпорация пайда және зиянның құрамында мәміле бағасы мен әділ құн арасындағы айырманы («бірінші күнгі кіріс») дереу мойындайды. Тексерілмеген ақпарат пайдаланылған жағдайда мәміле бағасы мен үлгі негізінде айқындалған құн арасындағы айырма, тек егер бастапқы деректер тексерілетін болғанда немесе қаржы құралын мойындау тоқтаған жағдайда ғана пайда мен зиянның құрамында мойындалады.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Қаржы активтері (жалғасы)

##### *Клиенттерге берілген несиелер*

Қаржы құралдарының басқа санаттарына жіктелетін активтерді қоспағанда, нарықтық баға белгілеуі жоқ ақша ағындарымен айқындалатын немесе тіркелген туынды қаржы құралдары болып табылмайтын қаржы құралдары клиенттерге берілген несиелерді білдіреді.

Корпорация беретін несиелер бастапқыда әділ құны бойынша есепте оған қоса болған операциялық шығасылар көрсетіледі. Корпорация клиенттерге нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша несиелер беру жөнінде несиелік міндеттемені қабылдайды, осы несиелік міндеттемелердің әділ құны бойынша міндеттеме, егер мұндай міндеттемені қабылдау шешімін Корпорация басшылығы қабылдаса, пайда мен зияндар туралы есепке немесе егер шешім акциялардың бақылау пакеті бар Акционерден алынған нұсқаулықтарға сәйкес қабылданса, акциялардың бақылау пакеті бар Акционерге болжамды бөлу ретінде сторнациялайтын жазбасымен қаржылық жағдай туралы есепте басқа міндеттемелерде ескеріледі.

Несиелік міндеттеме кейіннен несие берілгенге дейін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша түзетіледі, әрі несиелік міндеттеме берілген ақша өтелуіне азаяды және қалған баланс клиенттерге берілген несиелер ретінде қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі. Нәтижесінде, клиенттерге берілген несиелер бастапқыда қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша мойындалады және кейіннен мұндай несиелер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша ескеріледі. Клиенттерге берілген несиелер кез келген құнсыздану резервтерін шегере отырып ескеріледі.

##### *Әділ құнды бағалау*

Корпорация туынды құралдар сияқты қаржы құралдарын әрбір есепті күнге әділ құны бойынша бағалайды. Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының әділ құны туралы ақпарат *22-ескертілмеде* ашылып көрсетіледі.

Активтің сатылғаны үшін алынған немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасында әдеттегі тәртіппен жасалатын мәміленің шеңберінде міндеттеменің берілгені үшін төленген баға әділ құны болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле:

- не бұл актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не бұл актив немесе міндеттеме үшін барынша қолайлы нарықта негізгі нарықтың жоқтығы шартында болатындығын болжайды.

Корпорация негізгі немесе барынша қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы тиіс. Активтің немесе міндеттеменің әділ құны активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде нарыққа қатысушылар пайдаланатын жорамалдарды пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарыққа қатысушылар өздерінің ең шынайы мүдделерінде іс-қимыл жасайды. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарық қатысушысының активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланудан немесе оны мұндай активті барынша жақсы және барынша тиімді тәсілмен пайдаланатын басқа нарық қатысушысына сатудан болатын экономикалық пайданы жасау мүмкіндігін ескереді.

##### *Өзара есепке алу*

Қаржылық жағдай туралы есепте тек таза сальдоны бейнелей отырып, қаржы активтері мен міндеттемелерді өзара есепке алу өзара есепке алуды жүргізуге заңды бекітілген құқық және бір мезгілде міндеттемені реттеумен активті іске асыру ниеті болған кезде ғана жүзеге асырылады. Есепке алу құқығы келешектегі оқиғаға негізделмеуі тиіс және барлық келесі жағдайларда заңды күшке ие болуы тиіс:

- әдеттегі қызметтің барысында;
- міндеттемелер орындалмаған жағдайда; және
- ұйым немесе қарсы агенттердің біреуі дәрменсіз немесе банкрот болып қалған жағдайда.

Бұл шарттар, әдетте, өзара есепке алу туралы бас келісімдерге қатысты орындалмайды және тиісті активтер мен міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте толық сомда көрсетіледі.

#### Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына активтің пайда болу күнінен бастап 90 (тоқсан) күннен артық емес өтеу мерзімі бар ағымдағы және депозит шоттарында пайдалануда шектелмейтін қаражат кіреді.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Қарыз қаражаты

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың құрамдастары міндеттемелер ретінде жіктеледі, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Корпорацияның ақша қаражатын немесе өзге де қаржы активтерін жеткізу не болмаса меншікті үлес құралдарының тіркелген санына ақша қаражатының немесе басқа да қаржы активтерінің тіркелген сомасына айырбас арқылы міндеттемені өзге тәсілмен орындауға міндеттемесі болса. Мұндай құралдарға үкімет алдындағы берешек, несиелік ұйымдардың қаражаты, акционердің алдындағы берешек, шығарылған борыштық бағалы қағаздар кіреді. Бастапқыда мойындалғаннан кейін қарыз қаражаты пайыздың тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Кірістер мен шығыстар міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған кезде, сондай-ақ амортизация процесінде пайда немесе зиян құрамында бейнеленеді.

Корпорация өзінің берешегін сатып алған жағдайда, соңғысы қаржылық жағдай туралы есептен алынып тасталады, ал міндеттемелердің баланстық құны мен төленген қаражат сомасының арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

#### Салық салу

Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес есептеледі.

Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері баланстық міндеттемелер әдісін пайдалана отырып, уақытша айырмаларға қатысты есептеледі. Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған пайда салығы активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың ағымдағы құны арасында туындайтын барлық уақытша айырмалар бойынша жекелеген қаржылық есептілік мақсаттары үшін көрсетіледі.

Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер салықтық базаны азайтатын осы уақытша айырмашылықтар қарсы есепке алынуы мүмкін болашақта салық салынатын пайда алу ықтималдылығы бар дәрежеде ғана көрсетіледі. Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер мен міндеттемелер күшіне енген немесе нақ есепті мерзімде күшіне енген заңнамаға сүйене отырып, міндеттемені реттеу немесе активті іске асыру кезеңі ішінде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері бойынша бағаланады.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасында Корпорацияның қызметіне қатысты пайдаланылатын түрлі операциялық салықтар қолданылады. Осы салықтар корпоративтік табыс салығынан басқа жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте салықтар бойынша шығыстар құрамында көрсетіледі.

#### Операциялық жалдау – Корпорация жалға алушы ретінде

Мүлікті жалдау операциялық жал ретінде жіктеледі, әрі мұндайда жалға беруші жалдау нысанына меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде өзіне сақтап қалады. Операциялық жалдау шарты бойынша төлемдер жалдау мерзімінің ішінде шығыстарға тепе-тең етіп есептен шығарылады және басқа операциялық шығыстардың құрамында ескеріледі.

#### Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әрбір есепті күнге Корпорация қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануының объективті белгілерінің болуын бағалайды. Қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы активті бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе одан артық оқиға (орын алған «шығынның туындау жағдайы») нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелі болған және шығын орын алған жағдай (немесе жағдайлар) сенімді түрде бағалауға болатын қаржы активі мен қаржы активтерінің тобынан күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарына әсер еткен жағдайда ғана құнсызданған ретінде шартты түрде белгіленеді.

Құнсыздану белгілеріне қарыз алушы немесе қарыз алушылар тобының айтарлықтай қаржылық қиындықтарының болуы, пайыздардың немесе негізгі қарыз сомасының төлемдері бойынша міндеттемелерді бұзуы, банкротқа ұшыраудың немесе қаржылық қайта ұйымдастырудың жоғары ықтималдылығы, сондай-ақ бақыланатын нарықтан алынатын ақпарат негізіндегі дәлел, күтілетін болашақ ақша қаражаты ағымдарының азаюы, мысалы мерзімі өткен төлемдер деңгейіндегі немесе активтер бойынша шығындармен ортақтастырылатын экономикалық жағдайлардағы өзгерістер кіреді.



(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)

*Несиелік ұйымдардағы қаражат және клиенттерге берілген несиелер*

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын несиелік ұйымдардағы қаражат пен клиенттерге берілген несиелерге қатысты Корпорацияның ең бірінші дербес негізде жеке маңызды қаржы активтері үшін немесе жеке маңызды болып табылмайтын қаржы активтері үшін тұтас құнсызданудың объективті белгілері болуын бағалайды. Соған қатысты құнсыздану шығындары мойындалатын дербес негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланбауы тиіс.

Құнсызданудан шығынға ұшыраудың объективті дәлелдері болған жағдайда, шығын сомасы активтердің баланстық құны мен ақшалай қаражаттың болашақ бағалау ағымдарының келтірілген құнының (әлі ұшырамаған несиелер бойынша болашақ күтілетін шығындарды ескермейтін) арасындағы айырманы білдіреді. Активтің ағымдағы құны резерв шотын пайдалану есебінен төмендейді және шығын сомасы пайда мен зияндар туралы есепте танылады. Пайыздық кірістер актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген ағымдағы құн бойынша есептелуін жалғастырады. Өтеудің нақты перспективалары болмаған және барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Корпорация берілген жағдайда, несиелер мен тиісті резерв есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсыздану шығындарын бағалау сомасы құнсыздану шығындары танылғаннан кейін болған оқиғаларға байланысты көбейсе немесе азайса, бұрын танылған құнсыздану шығындарының сомасы резерв шотын түзету арқылы көбейтіледі немесе азайтылады. Егер есептен шығару кейіннен қалпына келтірілетін болса, онда қалпына келтіру сомасы пайда мен зияндар туралы есепте көрсетіледі.

Болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құны қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталады. Егер несие ауыспалы пайыздық мөлшерлеме бойынша берілген болса, онда құнсыздану шығындарын бағалау үшін дисконттау мөлшерлемесі ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлеме болады. Қамтамасыз ету ретінде берілген қаржылық активтер бойынша болашақ күтілетін ақша ағымдарының келтірілген құнының есебі өндіру мүмкіндігінің болуына қарамастан қамтамасыз етуді алу мен іске асыру шығындары шегерілген өндіріп алу жағдайында алынуы мүмкін ақшалай қаражатты бейнелейді.

Құнсыздану белгілерінің болуын жиынтық бағалау мақсатында қаржы активтері несиелік тәуекелдің актив түрі, сала, географиялық орналасу, қамтамасыз ету түрі, төлемдердің уақытылы болуы және басқа да факторлар сияқты сипаттамалары ескеріле отырып несиелік рейтингтердің ішкі банктік жүйесі негізінде топтарға бөлінеді.

Құнсыздануы жиынтық негізде бағаланатын қаржы активтерінің тобы бойынша болашақ ақша ағымдары активтер бойынша шығындарға, топ активтерінің сипаттамасына ұқсас несиелік тәуекелдердің сипаттамасына қатысты тарихи ақпарат негізінде анықталады. Шығындар бойынша тарихи ақпарат шығындар бойынша тарихи ақпарат бар жылдарға әсерін тигізбеген қолданыстағы талаптардың әсерін бейнелеу және осы сәтте жоқ тарихи кезең үшін талаптардың әсерін жоққа шығару мақсатында бақыланатын нарықтағы ағымдық ақпарат негізінде түзетіледі. Болашақ ақша ағымдарының өзгерістерін бағалау әрбір жыл үшін бақыланатын нарықтағы тиісті ақпараттың өзгерістерін бейнелейді және сәйкес келеді (мысалы, жұмыссыздық деңгейіндегі, жылжымайтын мүлік бағаларындағы, тауар бағаларындағы, төлем мәртебесіндегі немесе Корпорация шеккен залалдар мен мөлшерінің дәлелі болатын басқа факторлардағы өзгерістер). Келешек ақша ағымдарын бағалау үшін пайдаланылатын әдістеме мен жорамалдар шығындарды бағалау мен нақты нәтижелер арасындағы алшақтықты қысқарту үшін үнемі қайта қаралып отырады.

*Несиелердің құрылымын өзгерту*

Кепіл затын өндіріп алудың орнына, мүмкіндігіне қарай, Корпорация несиелер бойынша талаптарды қайта қарастыруға тырысады, мысалы, төлемнің шарттық мерзімдерін ұзартып, несиелердің жаңа талаптарын келіседі.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Қаржы активінің құнсыздануы (жалғасы)

*Несиелерді қайта құрылымдау (жалғасы)*

Мұндай қайта құрылымдаудың есебі келесі тәсілмен жасалады:

- егер несиенің валютасы өзгерсе, алдыңғы несиенің мойындалуы тоқтатылады, ал жаңа несие қаржылық жағдай туралы есепте мойындалады;
- егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделмесе, Корпорация төменде сипатталған қаржылық міндеттемелердің мойындалуын тоқтату үшін қолданылатын әдіске ұқсас әдісті қолданады;
- егер қайта құрылымдау қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен негізделсе және несие қайта құрылымдаудан кейін құнсызданған болып есептелсе, Корпорация жаңа талаптарға сәйкес бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған келешек ақша ағындарының келтірілген құны мен қайта құрылымдауға дейінгі ағымдағы құн арасындағы айырманы есепті кезеңде құнсыздану шығыстарының құрамында мойындайды. Егер несие қайта құрылымдаудың нәтижесінде құнсызданбаған болса, Корпорация тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептейді;
- несие, егер ол бойынша талаптар қайта қаралса, мерзімі өткен болып табылмайды. Корпорация басшылығы болашақ төлемдерді жасаудың барлық критерийлерін және олардың мүмкіндіктерін сақтауында көз жеткізу үшін қайта құрылымдалған несиелерді үнемі қайта қарап отырады. Мұндай несиелер жеке немесе жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағалануын жалғастырады немесе олардың өтелетін құны несие бойынша бастапқы немесе ағымдағы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып бағаланады.

#### Қаржы активтері мен міндеттемелерді тануды тоқтату

*Қаржы активтері*

Қаржы активі (немесе, қолданылуына қарай – қаржы активінің бір бөлігі немесе дәл сондай қаржы активтері тобының бір бөлігі), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса;
- Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын берсе немесе алған ақша ағымдарын толығымен елеулі кешіктірусіз «транзит» келісім талаптарында үшінші тарапқа аудару міндеттемесін қабылдаса; сондай-ақ
- Корпорация (а) не активтен түсетін бүкіл пайда мен тәуекелді түгелімен дерлік берсе, (б) не бермесе, алайда активтен түсетін пайда мен тәуекелді өзінде де сақтамайтын болса, бірақ осы активтің бақылануын берсе.

Корпорация активтен келетін ақша ағымдарын алу құқығын оған байланысты бүкіл пайда мен тәуекелді бермей де, өзінде сақтамай да, сондай-ақ активтің бақылануын бермей де берсе, мұндай актив есепке алуда Корпорацияның бұл активтегі қатысуын жалғастыратын шекте бейнеленеді. Берілген актив бойынша кепілдеме нысанындағы активке қатысуды жалғастыру Корпорацияға төлемге берілуі мүмкін өтемнің ең жоғарғы мөлшері мен активтің бастапқы ағымдағы құны мәндерінің ең азы бойынша бағаланады.

*Қаржылық міндеттемелер*

Қаржылық міндеттемені мойындауды тоқтату тиісті міндеттеме орындалған, күші жойылған немесе қолданылу мерзімі аяқталған жағдайда болады.

Қолданыстағы бір қаржылық міндеттемені сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемеге елеулі ерекшеленетін талаптарда ауыстырған кезде немесе қолданыстағы міндеттеме талаптарына елеулі өзгерістер енгізілген жағдайда, бастапқы міндеттеме есептен алынады, ал жаңа міндеттеме пайда немесе зиян құрамында міндеттемелердің ағымдағы құнындағы айырма таныла отырып, есепке алуда бейнеленеді.

#### Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген, күнделікті қызмет көрсету шығасылары ескерілмеген нақты құны бойынша бейнеленеді. Мұндай құнға, егер олар мойындау критерийлеріне жауап берсе, орын алу фактісі бойынша танылатын құрал-жабдықты ауыстыруға байланысты шығындар кіреді.

*(мың теңгемен)***3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)****Негізгі құралдар (жалғасы)**

Бұл активтің баланстық құнын өтеудің мүмкін еместігін көрсететін оқиғалар мен жағдайлардағы өзгерістер туындаған жағдайда, негізгі құралдардың баланстық құнының құнсыздануы бағаланады.

Жөндеу және бұрынғы калпына келтіру шығыстары оларды жүзеге асыру шамасына қарай шығындарға жатқызылады және олар капиталға айналатын жағдайларды қоспағанда, басқа да операциялық шығыстардың құрамына қосылады.

Нысанның амортизациясы ол пайдалану үшін қол жетімді болғанда ғана басталады. Амортизация активтердің пайдалы қызметінің бағалау мерзімдеріне негізделген келесі жылдық мөлшерлемелер бойынша желілік әдіспен есептеледі:

Компьютерлер мен оргтехника	10-20%
Көлік құралдары	10-25%
Басқасы	10-33%

Қалдық құны, пайдалы қызмет мерзімі және активтердің амортизациясын есептеу әдістемелері әрбір есепті жыл соңында сарапталады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

**Инвестициялық жылжымайтын мүлік**

Инвестициялық жылжымайтын мүлік жылжымайтын мүлікті ұзақ мерзімге жалға беруден болатын кірістерді немесе Корпорация негізгі құралдар ретінде пайдаланбайтын мүлік құнының өсімінен болатын кірістерді алуға арналған.

Бастапқыда инвестициялық жылжымайтын мүлік, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, нақты құны бойынша бағаланады. Баланстық құнға, мойындау критерийлерін орындау шартымен мұндай шығындардың пайда болуы сәтін қолдағы инвестициялық жылжымайтын мүліктің бөліктерін ауыстыру құны кіреді және инвестициялық мүлікке күнделікті қызмет көрсету шығындары кірмейді. Инвестициялық жылжымайтын мүлік кейіннен жинақталған амортизацияны шегере отырып өзіндік құны бойынша бағаланады. Инвестициялық жылжымайтын мүлік 50 жылды құрайтын пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде желілік негізде амортизацияланады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктің қаржылық есептілік туралы есепте мойындалуын тоқтату ол шыққан кезде не болмаса келешекте экономикалық пайда алу күтілмесе, жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүліктің шығуынан болған кез келген кірістер мен залалдар мойындалуы тоқтаған жылы пайданың немесе зиянның құрамында танылады.

Инвестициялық жылжымайтын мүліктен инвестициялық жылжымайтын мүлікке аударымдар тек пайдалануда өзгерістер болғанда ғана жүзеге асырылады. Инвестициялық жылжымайтын мүліктен меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүлік объектісіне аудару кезінде баланстық құнның өзгеруі болмайды, өйткені Корпорация инвестициялық жылжымайтын мүлік үшін, сол сияқты меншік иесі алып отырған жылжымайтын мүлік үшін, қоса санат үшін өзіндік құн бойынша есепке алу үлгісін пайдаланады.

**Материалдық емес активтер**

Материалдық емес активтерге бағдарламалық жасақтама мен лицензиялар кіреді.

Бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда нақты құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін материалдық емес активтер жинақталған құнсыздану шығындары мен жинақталған амортизация шегерілген нақты құны бойынша бейнеленеді. Шектелген пайдалы қызмет ету мерзімі бар материалдық емес активтер 1-тен 10-ке дейінгі жылды құрайтын пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады, мүмкін құнсыздану белгілері болған жағдайда, құнсыздану мәніне сарапталады.

**Сатуға арналған активтер**

Корпорация айналымнан тыс активтерді, егер олардың ағымдағы құнын өтеу көбінесе пайдалану барысында емес, мәмілені іске асыру барысында жоспарланса, сатуға арналған деп жіктеп отыр. Бұл үшін айналымнан тыс активтер мұндай активтерді сатудың әдеттегі, үлгі шарттары болып табылатын шарттарда оларды қазіргі күйінде дереу сату үшін қолжетімді болуы тиіс, бұл ретте олардың сатылуы жоғары ықтималдылық деңгейімен сипатталуы тиіс. Сатудың жоғары ықтималдылығы Корпорация басшылығының айналымнан тыс активті іске асырудың жоспарын қатаң түрде орындау ниетін болжайды. Бұл ретте сатып алушыны іздестіру және мұндай жоспарды орындау бойынша белсенді ісқимылдар жоспары басталуы тиіс. Бұдан басқа айналымнан тыс актив оның ағымдағы әділ құнын ескере отырып негізделген болып табылатын баға бойынша өткізілуге белсенді түрде ұсынылуы тиіс. Сонымен бірге сатылымды аяқталған мәміле ретінде көрсету сатуға арналған ретінде айналымнан тыс активтер жіктелген күннен бастап бір жылдың ішінде күтілуі тиіс.

(мың теңгемен)

### **3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)**

Корпорация сатуға арналған деп жіктелетін активтерді ағымдағы құнның ең аз мәні және сату шығыстарын шегере отырып әділ құны бойынша бағалайды. Активтердің ағымдағы құнының ықтимал құнсыздану оқиғалары немесе соған көрсететін жағдайлардың өзгеруі басталған жағдайда Корпорация сату шығыстарын шегере отырып олардың құнын әділ құнына дейін бастапқы, сондай-ақ кейінгі есептен шығару кезінде құнсызданудан болған шығынды көрсетеді.

#### **Алынған кепілді қамсыздандыру**

Алынған кепілді қамсыздандыру қарыздар бойынша берешекті өтеу есебінен Корпорацияның қарыз алушыларынан ерікті немесе мәжбүрлі негізде алынған кепіл мүлкін білдіреді. Кепілге қойылған мүлкті Корпорацияның балансына қабылдау жөніндегі шешімді Несие Комитеті, содан кейін Корпорацияның Басқармасы қабылдайды. Барлық процедуралар жасалғаннан кейін мүлктің Корпорация балансында мойындалуы оның ағымдағы бағаланған құны бойынша жүзеге асырылады. Бұл активтер қаржылық жағдай туралы есепте басқа да активтер құрамында ескеріледі.

#### **Жарғылық капитал**

Акционерлік капиталға жарналар шығаруға арналған тікелей шығындарды шегере отырып тарихи құны бойынша мойындалады.

#### **Дивидендтер**

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін ұсынылса немесе жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

#### **Шартты бөлу резерві**

Корпорация өз Акционерінің атынан қарыз алушылармен нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша несиелік келісімді жасағанда, бастапқы мойынша кейінге несиенің номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма Акционерге болжамды бөлу ретінде шартты бөлу бойынша резерв ретінде ескеріледі.

#### **Қосымша төленген капитал**

Корпорация өз Акционерінен және Қазақстан Республикасының мемлекеттік әрі бюджеттік мекемелерінен нарықтық бағадан төмен мөлшерлемелер бойынша несиелерді немесе басқа да қаржылық көмекті алғанда, алынған ақшалай өтемақы мен несиелердің немесе бастапқы мойындау күніне басқа да қаржылық көмектің әділ құны арасындағы айырма қосымша төленген капитал ретінде ескеріледі.

#### **Резервтер**

Корпорацияның өткеніндегі белгілі бір оқиғаның салдарынан реттелуі ықтималдылықтың үлкен дәрежесіндегі болашақ экономикалық пайданы қамтитын ресурстар шығысын талап ететін және сенімділіктің жеткілікті дәрежесінде бағалауға болатын заңды немесе ерікті түрде қабылдаған міндеттемелері болса, резервтер танылады.

#### **Шартты активтер мен міндеттемелер**

Шартты міндеттемелер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленбейді, мұндайда оларды өтеуге байланысты ресурстардың шығарылуы күмәнді болып табылатын жағдайларды қоспағанда олар туралы ақпарат қаржылық есептілікте ашылады.

(мың теңгемен)

**3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)****Кірістер мен шығыстарды тану**

Егер Корпорация экономикалық пайда алады деген жоғары ықтималдық бар болса, және егер түсімнің сенімді бағалануы мүмкін болса, түсім танылады. Қаржылық есептілікте түсімді тану үшін мынадай белгілер орындалуы тиіс:

*Пайыздық және дәл сондай кірістер мен шығыстар*

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар дисконттау кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша бейнеленеді, ол бойынша қаржылық құралды пайдаланудың болжалды мерзімі ішінде немесе қолданылуына қарай қысқарақ мерзім ішінде күтілетін болашақ ақша төлемдері мен түсімдері дәлдікпен қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза ағымдағы құнында келтіріледі. Есептеу кезінде қаржы құралы бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ несиелер бойынша келешек шығындар ескерілмейді. Корпорация төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің ағымдағы құны түзетіледі. Түзетілген ағымдағы құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал ағымдағы құнның өзгерісі пайыздық кірістер мен шығыстар ретінде бейнеленеді.

Қаржылық есептілікте бейнеленген қаржы активінің немесе ұқсас қаржы активтер тобының құны құнсыздану салдарынан төмендеген жағдайда, пайыздық кірістердің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша жаңа ағымдағы құн негізінде танылуы жалғаса береді.

**Шетел валюталарын қайта есептеу**

Қаржылық есептілік Корпорацияның функционалдық валютасы мен есептілік беру валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен берілді. Шетел валюталарындағы операциялар алдымен операция мерзімінде әрекет ететін айырбастау бағамы бойынша қызметтік валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есепті күнге қолданылатын айырбас бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валюталарындағы операцияларды қайта есептеу кезінде туындайтын кірістер мен шығыстар пайда мен зияндар туралы есепте «Шетел валютасындағы операциялар бойынша таза (зиян)/ кіріс» бабы бойынша бейнеленеді. Шетел валютасында нақты құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар операцияны жасау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валютасында әділ құны бойынша көрсетілетін монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданылатын айырбас бағамы бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасындағы операциялар бойынша шарттық айырбастау бағамы мен мұндай операция мерзіміндегі Қазақстан Қор Биржасының (бұдан әрі мәтін бойынша – «ҚҚБ») ресми бағамы арасындағы айырма бағамдық айырма шығыстары шегеріле отырып кірістер құрамына енгізіледі. Төменде Корпорация қаржылық есептілікті жасау кезінде пайдаланған айырбас бағамдары келтірілген:

	<b>2016 жылдың</b>	<b>2015 жыл</b>
Теңге/АҚШ доллары	<b>333,29</b>	339,47
Теңге/еуро	<b>352,42</b>	371,31
Теңге/ресей рублі	<b>5,43</b>	4,65

**Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер**

Төменде Корпорацияның қаржылық есептілігін жария ету күніне шығарылған, бірақ күшіне енбеген стандарттар мен түсіндірмелер келтіріледі. Корпорация осы стандарттарды олар күшіне енген күннен кейін қолдануды жоспарлап отыр.

*9 ХКЕС (IFRS) «Қаржы құралдары»*

2014 жылғы шілдеде ХКЕС жөніндегі кеңес 9 ХКЕС-тің (IFRS) «Қаржы құралдары» түпкі редакциясын шығарды, ол қаржы құралдары бойынша жобаның барлық сатыларының нәтижелерін көрсетіп, 39 ХКЕС-ті (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» және 9 ХКЕС-тің (IFRS) барлық алдыңғы редакцияларын ауыстырады. Стандарт жіктеу мен бағалауға, сондай-ақ құнсыздануға және хеджирлеуді есепке алуға қатысты жаңа талаптарды енгізеді.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

##### *9 ХҚЕС (IFRS) «Қаржы құралдары» (жалғасы)*

Жіктеу және бағалау бөлігінде жаңа стандарт, үлестік және туынды құралдарды қоспағанда, барлық қаржы активтерінің бағалануы ұйым қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-үлгіге және шартта көзделген ақша ағындарымен байланысты қаржы активтерінің сипаттамасына сүйене отырып аралас тәсілдің негізінде жасалауын талап етеді. 39 ХҚЕС (IAS) белгілеген санаттардың орнына, қаржы құралдарының келесі санаттары енгізіледі: пайда немесе зиян (ПжЗ) арқылы әділ құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс (БЖК) арқылы әділ құны бойынша және амортизацияланған құны бойынша бағаланатындар. Сондай-ақ 9 ХҚЕС (IFRS) компанияларға амортизацияланған құны бойынша немесе БЖК арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде мойындау критерийлеріне жауап беретін қаржы құралдарын, егер бұл бағалау немесе мойындау тәсілдерінің бірізділіксіздікті жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардың санатына жіктеуін жалғастыруға (бірақ кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз) рұқсат етеді. Саудаға арналмаған үлестік құралдар БЖК арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардың санатына жатқызылуы мүмкін (бірақ кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз), бұл ретте мұндай құралдар бойынша кірістер немесе шығыстар пайда мен зияндар туралы есепте көрсетілмеуі тиіс. Қаржылық міндеттемелерді есепке алу тәртібі 39 ХҚЕС-тің (IAS) талаптарына ұқсас келеді.

9 ХҚЕС (IFRS) несиелердің құнсыздануын есепке алу тәсілін күрт өзгертеді. 39 ХҚЕС-ке (IAS) сай болған залалдар негізіндегі тәсілдің орнына күтілетін несие залалдарын көрсетуді талап ететін болжамды тәсіл енгізіледі. Банк барлық несиелер және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын басқа да борыштық қаржы активтері бойынша, сондай-ақ несиелерді беру міндеттемелері мен қаржылық кепілдік шарттары бойынша күтілетін несие залалдарына бағалау резервін мойындауға міндетті болады. Резерв келесі 12 айдың ішінде дефолт ықтималдылығымен негізделген күтілетін несиелік залалдарға тең болатын сомада бағалануы тиіс. Құрал бойынша несиелік тәуекел бастапқы танылған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайған жағдайларда, резерв активтің барлық мерзімінің ішінде дефолт ықтималдылығына сүйене отырып бағаланады.

9 ХҚЕС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ретроспективті қолдану міндетті болып табылады, бірақ салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу қажет емес. Стандартты қолданудың өту күніне (1 қаңтар 2018 жыл) ықпалын бөлінбеген пайданың құрамында көрсету қажет. 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану Корпорацияның қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға әсерін тигізеді, бірақ оның қаржылық міндеттемелерінің жіктелуіне және бағалауына әсерін тигізбейді деп күтіледі. Корпорация құнсыздануды есепке алу бойынша 9 ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарын қолдану оның капиталына айтарлықтай ықпал етеді деп болжап отыр. Мұндай ықпалдың көлемін бағалау үшін Корпорацияға бүкіл негізделген және расталған ақпаратты, оның ішінде болжамды ақпаратты ескеретін егжей-тегжейлі талдауды жасау қажет болады.

##### *15 ХҚЕС (IFRS) «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»*

2014 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес 15 ХҚЕС (IFRS) «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» шығарды, әрі ол 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. 15 ХҚЕС (IFRS) түсімді мойындау қағидаттарын айқындайды және сатып алушылармен жасалатын барлық шарттарға қолданылуы тиіс. Дегенмен қаржы құралдарымен жалдау шарттарымен тікелей байланысты пайыздық және комиссиялық кірістер 15 ХҚЕС (IFRS) қолданылу аясынан тыс қалады және қолданыстағы басқа стандарттармен (мысалға, 9 ХҚЕС (IFRS) және 16 ХҚЕС (IFRS) «Жалдау») реттеледі.

15 ХҚЕС (IFRS) сай түсім тауарлардың берілу немесе қызметтердің көрсетілу фактісі бойынша өтемақы мөлшерінде танылуы тиіс, соған арналған құқықты ұйым мұндай тауарлардың немесе қызметтердің берілуіне айырбас ретінде алуды күтіп отыр. Сондай-ақ стандартта сатып алушылармен жасалған шарттармен негізделген түсімнің және ақша ағындарының сипаты, көлемі, мерзімдері мен пайда болу белгісіздігі туралы толық ақпаратты ашып көрсету талабы қамтылған.

Корпорация 15 ХҚЕС-ті (IFRS) мерзімінен бұрын қолдануды жоспарлап отырған жоқ және қазіргі уақытта бұл стандарттың ықпалын бағалауда.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

##### *16 ХҚЕС (IFRS) «Жалдау»*

2016 жылғы қаңтарда ХҚЕС жөніндегі Кеңес жалдау шарттарының есепке алынуын реттейтін жаңа 16 ХҚЕС (IFRS) «Жалдау» стандартын шығарды. Жалға берушілер үшін жалдау шарттарын жаңа стандарт бойынша есепке алу тәртібі айтарлықтай өзгермейді. Дегенмен жалға берушілер үшін жалдау шарттарының көпшілігін баланста жалдау міндеттемелерін және пайдалану құқығы нысанында оларға тиесілі активтерді көрсету арқылы мойындау талабы енгізіледі. Жалға алушылар барлық мойындалатын жалдау шарттары үшін бірыңғай модельді пайдалануы тиіс, бірақ қысқа мерзімді жалдауды және сонда базалық активтің төмен құны болған жалдауды мойындамауға мүмкіндігі бар. Барлық мойындалатын жалдау шарттары бойынша пайданы немесе зиянды мойындау тәртібі бүтіндей қаржылық жалдауды мойындаудың ағымдағы тәртібіне сәйкес келеді, бұл ретте пайыздық және амортизациялық шығыстар пайда мен зиянның құрамында бөлек танылады.

16 ХҚЕС (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Дәл сол күннен компания 15 ХҚЕС-тің (IFRS) түсімін есепке алу бойынша жаңа стандартты қолдануды бастамайды деген талаппен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Корпорация 16 ХҚЕС-ті (IFRS) мерзімінен бұрын қолдануды жоспарлап отырған жоқ және қазіргі уақытта бұл стандарттың ықпалын бағалауда.

##### *12 ХҚЕС (IAS) «Пайда салығы» түзетулер*

2016 жылғы қаңтарда ХҚЕС жөніндегі Кеңес борыштық құралдармен байланысты кейінге қалдырылған салық активтерін есепке алу тәртібін түсіндіретін 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулерді жария етті, әрі олар бухгалтерлік есепке алу мақсатында әділ құны бойынша бағаланады, ал салықтық есеп мақсатында – бастапқы құны бойынша. Корпорация бұл түзетулерді қолдану оның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп болжап отыр.

##### *7 ХҚЕС (IAS) «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» түзетулер*

2016 жылғы қаңтарда ХҚЕС жөніндегі Кеңес компаниялардың өзінің қаржылық қызметі туралы ақпаратты ашып көрсетулерін жақсарту және пайдаланушыларға компанияның өтімділік бойынша ұстанамы жөнінде барынша дәл ұғымды қамтамасыз ету үшін 7 ХҚЕС-ке (IAS) «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» түзетулерді жария етті. Жаңа талаптарға сай компаниялар, ақша ағындарымен негізделген өзгерістерді, сол сияқты солармен негізделмеген өзгерістерді (мысалға, валюта бағамдарының құбылуы нәтижесінде) қоса алғанда, қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелердегі өзгерістер туралы ақпаратты ашып көрсетеді. Түзетулер 2017 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді. Қазіргі уақытта Корпорация осы түзетулердің әсерін бағалауда.

##### *2 ХҚЕС (IFRS) түзетулер «Акцияларға негізделген төлемдер»*

ХҚЕС жөніндегі Кеңес акциялардың негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеуге және бағалауға қатысты 2 ХҚЕС-ке (IFRS) «Акцияларға негізделген төлемдер» түзетулерді шығарды. Түзетулер стандартты қолдану тәжірибесіндегі алшақтықтарды жоюға бағытталған, бірақ тек жіктеу мен бағалауға ғана қатысы бар мәселелердің шектелген ауқымын қарастырады. Түзетулерде үш негізгі сала бойынша талаптар нақтыланады:

- құқықтардың өту талаптарының ақша қаражатын есептей отырып акциялардың негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды бағалауға әсері;
- акциялардың негізіндегі төлем бойынша операцияларды жіктеу, соның талаптары компанияға қызметкер үшін тиісті салықты төлеу міндетін орындау үшін қызметкерге берілетін үлестік құралдардың бір бөлігін ұстап қалуға рұқсат етеді;
- акциялардың негізіндегі төлем бойынша операциялардың талаптарын түрлендіру оның ақша қаражатымен есеп айырысулармен операциялар санатынан үлестік құралдармен есеп айырысулармен операциялар санатына қайта жіктеуді талап еткен жағдайларда есепке алу тәртібі.

Мұндай түзетулер 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Түзетулерді қолдану компаниядан алдыңғы кезеңдер үшін деректерді қайта есептеуді қажет етпейді; ретроспективті қолдану компания барлық түзетулерді бірден қолдану жөнінде шешімді қабылдайтындығы және кейбір басқа критерийлерді орындайтындығы талабымен рұқсат етіледі. Сондай-ақ мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде.

(мың теңгемен)

### 3. Есеп саясатының негізгі ережелері (жалғасы)

#### Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар және түсіндірмелер (жалғасы)

4 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер 9 ХҚЕС-ті (IFRS) «Қаржы құралдары» 4 ХҚЕС-пен (IFRS) «Сақтандыру шарттары» бір мезгілде қолдану

Түзетулер компаниялар қазіргі уақытта ХҚЕС жөніндегі Кеңес 4 ХҚЕС-тің (IFRS) орнына әзірлеп жатқан сақтандыру шарттарын есепке алу бойынша жаңа стандартты қолданбайынша 9 ХҚЕС (IFRS) қаржы құралдары бойынша жаңа стандарттың қолданылуына орай туындайтын мәселелерді жоюға арналған. Түзетулерге сай, сақтандыру шарттарын жасайтын компаниялар екі нұсқаның бірін таңдай алады: 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолданудан уақытша босату немесе салу әдісін пайдалану. 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолданудан уақытша босатуды қызметі басым сақтандырумен байланысты компаниялар пайдалана алады. Мұндай компаниялар 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдануды 2021 жылдың 1 қаңтарына дейін, бірақ бұл мерзімнен кеш емес кейінге қалдыра отырып, 39 ХҚЕС-ті (IAS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» қолдануды жалғастыра алады. Өтейтін тәсіл 9 ХҚЕС (IFRS) пен 4 ХҚЕС (IFRS) бірізгілікте қолдану кезінде туындауы мүмкін қосымша волатильділікті жоюға шығару үшін пайданы немесе зиянды міндетті түрде түзетуді көздейді.

Уақытша босатуды алғаш рет 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты қолдануға рұқсат беріледі. Өтейтін тәсілді компания 9 ХҚЕС-ті (IFRS) алғаш рет қолдану кезінде таңдай алады және 9 ХҚЕС-ке (IFRS) өту кезінде белгілі бір санатқа жатқызылған қаржы активтеріне қатысты ретроспективті түрде қолданылуы тиіс. Бұл түзетулер Корпорацияға қандай да бір әсерін тигізбейді деп күтілуде.

### 4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар

#### Бағалаудың белгісіздігі

Корпорация басшылығы есепке алу саясатын қолдану барысында есептік бағалаулармен қатар қаржылық есептілікте бейнеленген сомаға неғұрлым маңызды әсер ететін мынадай пікірлер жасады:

#### *Қаржы құралдарының әділ құны*

Егер қаржылық жағдай туралы есепте бейнеленген қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалар негізінде анықтау мүмкін болмаса, ол математикалық модельдерден тұратын бағалаудың түрлі модельдерін пайдалана отырып анықталады. Мұндай модельдер үшін алғашқы деректер, егер мүмкін болса, бақыланатын нарық негізінде анықталады; басқа жағдайда әділ құнды анықтау үшін пікірді қолдану қажет.

#### *Несилердің құнсыздану резерві*

Корпорация клиенттерге берілген несиелерді құнсыздану мәніне тұрақты түрде сараптап отырады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация құнсыздану шығындарын қарыз алушы қаржылық қиындықтарды басынан кешіріп отырған және ұқсас қарыз алушылар туралы нақты деректердің жеткілікті көлемі болмаған жағдайларда бағалауда өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

Корпорация топ құрамындағы қарыз алушылардың міндеттемелерін өтеу мәртебесіндегі жағымсыз өзгерістерді немесе топ құрамындағы активтер бойынша міндеттемелерді орындамауға пара-пар мемлекеттік не жергілікті экономикалық жағдайлардың өзгеруін көрсететін байқалып отырған деректер негізінде болашақ ақша ағымдарының өзгерісін ұқсас түрде бағалайды. Басшылық несиелер мен дебиторлық берешектің топтары бойынша құнсызданудың объективті белгілері бар және несиелік тәуекелдің ұқсас сипаттамасындағы активтерге қатысты шығындар құрылымы туралы тарихи деректерге негізделген бағалауды пайдаланады. Тәжірибеге сүйене отырып, Корпорация ағымдағы міндеттемелерді бейнелеу үшін несиелер немесе дебиторлық берешек тобына қатысты байқалатын деректерді түзету кезінде өзінің субъективті пікірін пайдаланады.

#### *Кепіл қамсыздандыруын бағалау*

Корпорация басшылығы нарықтағы ағымдағы жағдайды ескере отырып кепілмен қамтамасыз етудің құнын түзету үшін тәжірибеге негізделген пайымдауды немесе тәуелсіз бағалауды пайдалана отырып, тұрақты негізде кепілмен қамтамасыз етуге мониторингті жүзеге асырады.



(мың теңгемен)

**4. Маңызды есептік пайымдаулар мен бағалаулар (жалғасы)****Бағалаудың белгісіздігі (жалғасы)***Салық салу*

Қазіргі уақытта Қазақстанда негізгі салық мәселелерін реттейтін бірыңғай Салық кодексі қолданылады. Қолданыстағы салықтарға қосылған құн салығы, корпоративтік табыс салығы, әлеуметтік және басқа да салықтар кіреді. Көп жағдайларда нормативтік-құқықтық актілерді қолдану бойынша атқарушылық өкімдер түсініксіз болып табылады немесе олар тіптен жоқ және үлгі боларлық жағдайлардың шамалысы ғана анықталды. Ведомстволар арасында, сондай-ақ бір ведомствоның ішінде ережелердің заңи тұжырымдамасына қатысты түрлі пікірлер жиі кездеседі, бұл біршама белгісіздік пен кикілжің жағдайлар тудырады. Салық декларациялары, сондай-ақ заңи реттеудің басқа да салалары (мысалы, кеден және валюталық бақылау мәселелері) заң бойынша елеулі айыппұлдарды, өсімпұлды және тұрақсыздық айыбын есептеуге құқылы бірнеше ведомство бақылауында. Мұндай жағдай, мысалы, салықтық заңнама жүйелері анағұрлым дамыған басқа елдерге қарағанда Қазақстанда салықтық тәуекелдер ықтималдылығының үлкен дәрежесін қалыптастырады.

Басшылық Корпорация оның қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының салық заңнамасының ережелерін ұстанады деп есептейді. Дегенмен, тиісті органдар даулы салық мәселелеріне қатысты өзге ұстанымды ұстана алады деген тәуекел бар.

*Кейінге қалдырылған салық активтерін қалпына келтіру*

Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер қаржылық жағдай туралы есепте мойындалатындығын анықтау кезінде пайымдауды пайдалану қажет. Пайдаланылмаған салық залалдары бойынша туындайтындарды қоса алғанда, корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер басшылықтан Корпорация корпоративтік табыс салығы бойынша мойындалған кейінге қалдырылған активтерді пайдалану мақсатында келешек кезеңдерде жеткілікті салық салынатын кірістерді жасайды деген мүмкіндікті бағалауын талап етеді. Келешекте салық салынатын кірісті жасауға қатысты жорамалдар басшылықтың келешек ақша қаражаты ағындарына қатысты бағалауына байланысты болады. Бұл келешек салық салынатын кірісті бағалаулар операциялық қызметтен ақша ағындарының болжамдарына (пайыздық кірістер, пайыздық шығыстар, құнсыздану резерві) және әрбір юрисдикцияда қолданыстағы салық заңнамасын қолдану туралы пайымдауға негізделген. Корпорацияның есепті күнгі жағдай бойынша көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша таза кейінен қалдырылған активтерді іске асыру қабілетіне келешек ақша ағындары мен салық салынатын кірістер бағалаудан қаншалықты айтарлықтай ерекшеленетіндігіне әсер етуі мүмкін.

Сонымен бірге, салық заңнамасының келешек өзгерістері Корпорацияның келешек кезеңдерде салық жазбаларын алу қабілетін шектеуі мүмкін.

**5. Ақша қаражаты мен оның баламалары**

Ақша қаражатына және олардың баламаларына келесі позициялар кіреді:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
Теңгемен ағымдағы шоттардағы қаражат	30.066.217	7.390.832
Ағымдағы шоттарда АҚШ долларындағы қаражат	6.135	23.259
Қолма-қол ақша қаражаты	26	33
<b>Ақша қаражаты мен оның баламалары</b>	<b>30.072.378</b>	<b>7.414.124</b>

**Ақша қаражаты мен оның баламаларының шоғырлануы**

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттарда орналастырылған ақша қаражатына «Цеснабанк» АҚ-да орналастырылған 9.674.581 мың теңге сомасындағы қаражат немесе ақша қаражаты мен оның баламаларының жалпы сомасының 32%-ы кіреді (2015 жылдың 31 желтоқсанына: 2.925.733 мың теңге немесе «Bank RBK» АҚ-да орналастырылған ақша қаражаты мен оның баламаларының жалпы сомасының 40%-ы).

**6. Несиелік ұйымдардағы қаражат**

Несиелік ұйымдардағы қаражатқа келесі позициялар кіреді:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
Екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздар	26.053.315	9.307.490
Құнсыздану резервін шегере отырып	-	(64.323)
<b>Несиелік ұйымдардағы қаражат</b>	<b>26.053.315</b>	<b>9.243.167</b>

(мың теңгемен)

**6. Несиелік ұйымдардағы қаражат (жалғасы)**

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардағы қаражатқа агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін несиелендіруге «Bank RBK» АҚ, «Банк Астаны» АҚ, «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ, «Qazaq Banki» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ мен «Цеснабанк» АҚ 2023 жылға дейін өтеу мерзіміне және жылдық 8,0% бастап 12,5% дейін сыйақы мөлшерлемесімен теңгемен берген қарыздар кіреді. 2015 жылғы 31 желтоқсанға несиелік ұйымдарындағы қаражатқа «Астана Банкі» АҚ, «Bank RBK» АҚ, «Цеснабанк» АҚ 2023 жылға дейін несиелендіру мерзімімен жылдық 8,0% бастап 10,0% ға дейінгі сыйақы мөлшерлемесімен агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін несиелендіруге берген қарыздар жатады.

Төменде несиелік ұйымдардағы қаражаттың құнсыздану резервіндегі өзгерістер келтірілген:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
<b>1 қаңтарда</b>	<b>64.323</b>	-
Бір жылғы (азау)/аударым	<b>(64.323)</b>	64.323
<b>31 желтоқсанда</b>	<b>-</b>	<b>64.323</b>

**7. Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар**

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарға келесі позициялар жатады:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
ҚРҰБ ноттары	<b>23.306.474</b>	-
<b>Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар</b>	<b>23.306.474</b>	-

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарға 2017 жылғы қаңтар мен наурыз аралығында өтеу мерзімімен ҚРҰБ дисконт ноттары жатады.

**8. Клиенттерге берілген несиелер**

Клиенттерге берілген несиелер өз қызметін аграрлық секторда жүзеге асыратын қарыз алушыларға берілген несиелермен білдірілген және оған келесі позициялар кіреді:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
Заңды тұлғаларға берілген несиелер	<b>119.156.959</b>	108.892.032
Жеке тұлғаларға берілген несиелер	<b>41.650.122</b>	35.325.077
	<b>160.807.081</b>	144.217.109
Құнсыздану резервін шегере отырып	<b>(25.081.883)</b>	(19.712.568)
<b>Клиенттерге берілген несиелер</b>	<b>135.725.198</b>	124.504.541

**Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резерві**

Төменде клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резервінің салыстырмасы берілді:

	<u>2016 жыл</u>	<u>2015 жыл</u>
<b>1 қаңтарда</b>	<b>19.712.568</b>	16.326.699
Бір жылғы аударым	<b>6.629.690</b>	3.493.418
Бір жылда есептен шығарылған сомалардың қалпына келтірілуі	<b>64.323</b>	-
Есептен шығару	<b>(1.324.698)</b>	(107.549)
<b>31 желтоқсанда</b>	<b>25.081.883</b>	19.712.568
Жеке негіздегі құнсыздану	<b>22.878.924</b>	15.985.377
Жиынтық негіздегі құнсыздану	<b>2.202.959</b>	3.727.191
	<b>25.081.883</b>	19.712.568
<b>Резерв есептен шығарылғанға дейінгі құнсызданған ретінде жеке негізге бағаланған несиелер сомасының жиыны</b>	<b>31.269.087</b>	26.972.047

2016 жылдың ішінде, Корпорация клиенттерге берілген несиелердің пулдарын қайта қарады, әрі олар несиелік тәуекелінің ұқсас сипаттамаларымен төрт пулды екі пулға біріктіру арқылы жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланады. Сонымен бірге, Корпорация жеке елеусіз несиелердің құнсыздануын бағалайды, әрі соған қатысты жеке негізде берешекті өндіріп алу туралы сот шешімі бар.

(мың теңгемен)

**8. Клиенттерге берілген несиелер (жалғасы)****Клиенттерге берілген несиелердің құнсыздану резерві (жалғасы)**

Корпорация басшылығы бағалаудағы өзгеріс клиенттерге берілген несиелер бойынша берешекті алу ықтималдылығын барынша дәл анықтайды деп есептейді.

Төменде жоғарыда аталған өзгерістердің 2016 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылғы жиынтық негіздегі провизияларды бағалауда қолдану әсері көрсетілген:

	<u>2016 жыл</u>
Жаңа бағалау бойынша	25.081.883
Алдыңғы бағалау бойынша	24.888.018
<b>Әдістеменің өзгеруінен болған әсердің жиыны</b>	<b><u>193.865</u></b>

**Қамтамасыз ету және несиелік тәуекелді азайтатын басқа құралдар**

Корпорация берілуін талап ететін қамтамасыз етудің мөлшері мен түрі қарсы агенттің несиелік тәуекелді бағалауына тәуелді. Қамтамасыз ету түрлерінің және бағалау өлшемдерінің рұқсат етілуіне қатысты ұстанымдар белгіленген.

Төменде алынған қамтамасыз етудің негізгі түрлері көрсетілген:

- коммерциялық несиелеу кезінде – жылжымайтын мүлік, қорлар мен дебиторлық берешек кепілі, кепілдіктер мен бағалы қағаздар;
- жеке тұлғаларды несиелеу кезінде – тұрғын жылжымалы мүліктің және басқа да активтердің кепілі.

Басшылық қамсыздандырудың нарықтың құнына мониторинг жүргізеді, негізгі келісімге сәйкес қосымша қамсыздандыруды сұратады, сондай-ақ құнсыздану шығындарына резервтің жеткіліктілігін тексеру барысында алынған қамсыздандырудың нарықтық құнын қадағалап отырады. 2016 жылы Акционер қаржыландырылған нарықтық бағадан төмен мөлшерлеме бойынша 2016 жылы клиенттерге берілген несиелердің әділ құны бойынша мойындау нәтижесінде туындаған 8.016.394 мың теңге (2015 жылы: 1.342.299 мың теңге) мөлшеріндегі зиян шартты бөлу резервінің ұлғаюы ретінде капиталдың құрамында мойындалған (18-ескертпе).

**Жеке негізде бағаланған несиелер**

2016 жылдың 31 желтоқсанына аяқталған жыл үшін құнсызданған ретінде жеке негізде бағаланған несиелерге қатысты есептелген пайыздық кірістер 1.155.482 мың теңге (2015 жылы: 1.534.614 мың теңге) болды.

**Клиенттерге берілген несиелердің шоғырлануы**

2016 жылдың 31 желтоқсанына Корпорация он ірі қарыз алушыға берген несиелердің шоғырлануы 26.120.148 мың теңге немесе жиынтық несиелік портфельдің 15% болды (2015 жылдың 31 желтоқсанына: 23.873.921 мың теңге немесе жиынтық несиелік портфельдің 16%).

(мың теңгемен)

**9. Негізгі құралдар**

Төменде негізгі құралдардың баптары бойынша қозғалыс келтірілген:

	<i>Жер</i>	<i>Компьютерлер мен оргтехника</i>	<i>Көлік құралдары</i>	<i>Басқасы</i>	<i>Жиыны</i>
<b>Бастапқы құн</b>					
2014 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	175.475	66.125	89.626	336.623
Түсімдер	-	82.420	6.163	5.574	94.157
Есептен шығару	-	(1.458)	(15.740)	(1.733)	(18.931)
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>5.397</b>	<b>256.437</b>	<b>56.548</b>	<b>93.467</b>	<b>411.849</b>
Түсімдер	-	11.079	-	9.246	20.325
Есептен шығару	-	(7.224)	-	(2.102)	(9.326)
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>5.397</b>	<b>260.292</b>	<b>56.548</b>	<b>100.611</b>	<b>422.848</b>
<b>Жинақталған амортизация</b>					
2014 жылдың 31 желтоқсанына	-	(68.958)	(24.175)	(38.301)	(131.434)
Есептелген амортизация	-	(31.937)	(5.861)	(9.444)	(47.242)
Есептен шығару	-	1.428	8.711	1.446	11.585
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>-</b>	<b>(99.467)</b>	<b>(21.325)</b>	<b>(46.299)</b>	<b>(167.091)</b>
Есептелген амортизация	-	(40.803)	(5.655)	(9.763)	(56.221)
Есептен шығару	-	7.151	-	1.682	8.833
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>-</b>	<b>(133.119)</b>	<b>(26.980)</b>	<b>(54.380)</b>	<b>(214.479)</b>
<b>Қалдық құны</b>					
2014 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	106.517	41.950	51.325	205.189
2015 жылдың 31 желтоқсанына	5.397	156.970	35.223	47.168	244.758
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>5.397</b>	<b>127.173</b>	<b>29.568</b>	<b>46.231</b>	<b>208.369</b>

**10. Инвестициялық жылжымайтын мүлік**

Төменде инвестициялық жылжымайтын мүліктің баптары бойынша қозғалыс келтірілген:

	<i>Ғимараттар</i>
<b>Бастапқы құн</b>	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	133.668
Түсімдер	292.632
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>426.300</b>
Түсімдер	-
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>426.300</b>
<b>Жинақталған амортизация</b>	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	(59.069)
Есептелген амортизация	(7.658)
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>(66.727)</b>
Есептелген амортизация	(10.942)
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>(77.669)</b>
<b>Қалдық құны</b>	
2015 жылдың 31 желтоқсанына	359.573
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>348.631</b>

2016 жылы инвестициялық жылжымайтын мүлікті жалға беруден түскен кіріс 53.825 мың теңге (2015 жылы: 38.969 мың теңге) болды.

(мың теңгемен)

**11. Материалдық емес активтер**

Төменде материалдық емес активтердің баптары бойынша қозғалыс келтірілген:

	<b>Бағдарламалық жасақтама</b>
<b>Бастапқы құн</b>	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	452.666
Түсімдер	22.018
Есептен шығару	(1.606)
2015 жылдың 31 желтоқсанына	473.078
Түсімдер	71.672
Есептен шығару	(9.097)
2016 жылдың 31 желтоқсанына	535.653
<b>Жинақталған амортизация</b>	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	(246.038)
Есептелген амортизация	(52.741)
Есептен шығару	948
2015 жылдың 31 желтоқсанына	(297.831)
Есептелген амортизация	(53.238)
Есептен шығару	9.097
2016 жылдың 31 желтоқсанына	(341.972)
<b>Қалдық құны</b>	
2014 жылдың 31 желтоқсанына	206.628
2015 жылдың 31 желтоқсанына	175.247
2016 жылдың 31 желтоқсанына	193.681

**12. Басқа да активтер**

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа активтерге келесі позициялар кіреді:

	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
Алынған кепілді қамсыздандыру	332.094	1.024.494
Дебиторлық берешек	365.593	274.357
Келешек кезеңдердің шығыстары	63.890	40.769
Басқа да активтер	61.200	23.046
<b>Құнсыздану резерві шегерілгенге дейін басқа да активтер жиыны</b>	<b>822.777</b>	<b>1.362.666</b>
Басқа активтердің құнсыздану резервін шегере отырып	(27.251)	(503)
<b>Басқа да активтер</b>	<b>795.526</b>	<b>1.362.163</b>

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша алынған кепілмен қамсыздандыруға несиелерді төлеу бойынша Корпорацияның алдында өз міндеттемелерін орындамаған қарыз алушылардан Корпорация өндіріп алған жылжымайтын мүлік кіреді. 2016 жылы Корпорация баланстық құны 732.219 мың теңге болатын (2015 жылы: 291.728 мың теңге) алынып қойылған кепіл мүлкін өткізіп жіберді.

**13. Акционердің алдындағы берешек**

Акционердің алдындағы берешекке келесі позициялар жатады:

	<b>Өтеу күні</b>	<b>Бір жылғы номиналды пайыздық мөлшерлеме, %</b>	<b>Валюта</b>	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
№ 36 келісім бойынша инвестициялық қарыз	2023 жылғы 30 желтоқсан	1,02%	Теңге	8.493.793	10.328.819
№ 148 келісім бойынша қарыз	2019 жылғы 10 желтоқсан	9,00%	Теңге	4.324.784	16.356.670
№ 124 келісім бойынша қарыз	2023 жылғы 1 қаңтар	3,00%	Теңге	399.868	383.659
№ 148 келісім бойынша қарыз	2019 жылғы 10 желтоқсан	1,00%	Теңге	143.259	291.210
<b>Акционердің алдындағы берешек</b>				<b>13.361.704</b>	<b>27.360.358</b>

(мың теңгемен)

**13. Акционердің алдындағы берешек (жалғасы)****№ 36 келісім бойынша инвестициялық қарыз**

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Акционердің алдындағы берешекке 2009 жылғы 18 мамырдағы № 36 Қарыз туралы үлгі келісім бойынша берешек кіреді. Осы Келісімнің шарттарына сай Корпорацияға агроөнеркәсіптік секторда өндірісті құруға, кеңейтуге және түрлендіруге арналған іс-шаралар кешенін іске асыруға инвестициялық қарыз беріледі. Осы келісімнің шеңберінде алынған транштар бойынша сыйақының тиімді мөлшерлемесі жылына 4,5%-6,19% құрайды. 2016 жылдың ішінде Корпорация № 36 қарыз туралы үлгі келісім бойынша 2.250.442 мың теңге (2015 жылы: 1.791.774 мың теңге) сомасында берешекті өтеді.

**№ 148 келісім бойынша қарыз**

2012 жылғы 10 желтоқсанда Корпорация Акционермен № 148 Қарыз туралы үлгі келісімді жасады. Келісім бойынша қарыздың бастапқы сомасы 2.000.000 мың теңге болды. Қарыздың нысаналы мақсаты міндеттемелерді өтеу үшін жеткілікті болатын ағымдағы өтімділік деңгейін қолдау; агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін қолдау; негізгі құралдарды жөндеу және түрлендіру әрі заңнамаға сәйкес өзге мақсаттар болып табылады. Корпорация осы келісімнің шеңберінде 2015 жылғы 1 қаңтарға дейін алған транштардың жылдың 1,0% номиналды сыйақы мөлшерлемесі бар.

2015 жылғы 11 ақпанда № 148 Қарыз туралы үлгі келісімге № 1 қосымша келісім жасалды, соған сай 2015 жылғы 1 қаңтардан кейін алынған барлық транштарға жылдық 9,00% номиналды мөлшерлемесі бойынша пайыздар есептеледі. № 148 Қарыз туралы үлгі келісімнің шеңберінде алынған транштар бойынша сыйақының тиімді мөлшерлемесі жылына 9,63-11,63% құрайды.

2016 жылдың ішінде Корпорация 15.970.000 мың теңге сомасында берешекті өтеді және осы Үлгі келісім бойынша 4.000.000 мың теңге алды.

**№ 124 келісім бойынша қарыз**

2015 жылғы 23 желтоқсанда Корпорация Акционермен № 124 қарыз туралы келісімді жасады. Қарыздың бастапқы сомасы 591.108 мың теңге болды. Келісімнің шеңберінде алынған транштар бойынша сыйақының тиімді мөлшерлемесі жылына 9,63% құрайды. Қарыз айналым қаражатын толықтыру, негізгі құралдарды сатып алу мақсатында және құрылысқа, сондай ақ жоғарыда аталған мақсаттарға несиені/лизингті алуға орай туындаған берешекті қайта қаржыландыруға несиені/лизингті алуға орай 2014 жылғы 1 қаңтарға дейін туындаған қарыз алушылардың несиелік/лизингтік міндеттемелерін қайта құрылымдау/қайта қаржыландыру мақсаттарына арналған.

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Акционердің алдында берешектің қаржылық шектейтін талаптарды орындау бойынша міндеттемелер болған жоқ.

**14. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар**

Шығарылған борыштық бағалы қағаздарға келесі позициялар кіреді:

	<i>Өтеу күні</i>	<i>Бір жылғы мөлшерлеме, %</i>	<i>Валюта</i>	<i>2016 жыл</i>	<i>2015 жыл</i>
Тіркелген кірісі бар облигациялар (1 облигациялық бағдарламаның 3 шығарылымы)	2021 жылғы 30 желтоқсан	8,5%	Теңге	23.818.987	-
Тіркелген кірісі бар облигациялар (2 облигациялық бағдарламаның 2 шығарылымы)	2022 жылғы 17 желтоқсан	8,0%	Теңге	17.753.589	17.693.329
Тіркелген кірісі бар облигациялар (1 облигациялық бағдарламаның 2 шығарылымы)	2023 жылғы 20 ақпан	8,5%	Теңге	10.076.044	10.048.821
<b>Шығарылған борыштық бағалы қағаздар</b>				<b>51.648.620</b>	<b>27.742.150</b>

2016 жылдың ішінде Корпорация жалпы номиналды құны 22.940.000 мың теңге болатын үшінші облигациялық бағдарламаның 1 шығарылымының облигацияларын орналастырды. Облигацияларды Корпорация ҚҚБ-да орналастырды, және негізінен Акционер сатып алды (100,0%).

(мың теңгемен)

**15. Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек**

Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешекке келесі позициялар жатады:

	Өтеу күні	Бір жылғы номиналды мөлшерлеме, %	Валюта	2016 жыл	2015 жыл
№ 93 келісім бойынша қарыз	2021 жылғы 30 қыркүйек	0,01%	Теңге	1.896.729	-
№ 06-ДКЗ/2016-АКК келісім бойынша қарыз	2021 жылғы 17 наурыз	0,01%	Теңге	295.623	-
№ 1 келісім бойынша қарыз	2016 жылғы 8 шілде	1,0%	Теңге	-	19.942
<b>Мемлекеттік және бюджеттен тыс ұйымдардың алдындағы берешек</b>				<b>2.192.352</b>	<b>19.942</b>

**№ 93 келісім бойынша қарыз**

2016 жылғы 18 тамызда Корпорация «Оңтүстік Қазақстан облысының кәсіпкерлік, индустриалық-инновациялық даму және туризм басқармасы» мемлекеттік мекемемен № 93 қарыз туралы келісімді жасады. Келісім бойынша алу күніне қарыздың бастапқы сомасы 3.390.000 мың теңге болды. Алынған қарыз бойынша сыйақының тиімді мөлшерлемесі жылына 13,3% болды. Қарыз өңірлік кәсіпкерліктің тұрақты және теңестірілген өсімін қамтамасыз ету, сондай-ақ қолдағыны қолдау әрі жаңа тұрақты жұмыс орындарын құру мақсатында арналған. Микронесиелендірудің басым бағыты мал шаруашылығы және соған байланысты қызмет түрлерін (өнімді сақтау, қайта өңдеу, семірту, өткізу) ұйымдастыру немесе кеңейту болып табылады.

**№ 06-ДКЗ/2016-АКК келісім бойынша қарыз**

2016 жылғы 15 тамызда Корпорация Алматы облысының әкімдігімен № 06 қарыз туралы келісімді жасады. Келісім бойынша алу күніне қарыздың бастапқы сомасы 500.000 мың теңге болды. Алынған қарыз бойынша сыйақының тиімді мөлшерлемесі жылына 13,3% болды. Қарыз 2020 Жұмыспен қамту жол картасының шеңберінде 2016-2017 жылдарға ауылдық өңірде өңірлік кәсіпкерлікті дамытуды жәрдемдесуге арналған.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдында берешектің қаржылық шектейтін талаптарды орындау бойынша міндеттемелер болған жоқ.

**16. Басқа да міндеттемелер**

Басқа да міндеттемелерге келесі позициялар кіреді:

	2016 жыл	2015 жыл
Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігінің ауыл шаруашылығын қолдау жөніндегі бағдарламаның шеңберінде сыйақы мөлшерлемелерін субсидияялау	353.077	78.918
Кредиторлық берешек	101.236	30.942
Жалақы мен салықтар бойынша жұмыскерлердің берешегі	85.153	78.891
Зейнетақы төлемдері мен әлеуметтік аударымдар бойынша міндеттемелер	28.492	25.512
Басқасы	54.605	15.967
<b>Басқа да міндеттемелер</b>	<b>622.563</b>	<b>230.230</b>

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Корпорацияның басқа міндеттемелеріне Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігінен «Несиелер, сондай-ақ технологиялық жабдық пен ауыл шаруашылығы техникасының лизингі бойынша сыйақы мөлшерлемелерін субсидияялау» 056 бюджеттік бағдарламаның шеңберінде ауыл шаруашылық жануарларын сатып алу үшін клиенттерге берілген несиелер бойынша сыйақының субсидияланатын бөлігін өтеу үшін алынған сомалар кіреді.

**17. Салық салу**

Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарға келесі позициялар кіреді:

	2016 жыл	2015 жыл
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс	640.884	347.369
Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша (үнемділік)/шығыс – уақыт айырмаларының туындауы және азаюы	(1.032.265)	138.540
Капиталда танылған кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығын шегере отырып	1.218.234	19.780
<b>Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар</b>	<b>826.853</b>	<b>505.689</b>

(мың теңгемен)

**17. Салық салу (жалғасы)**

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтері 205.713 мың теңгені (2015 жылғы 31 желтоқсанға: 233.574 мың теңгені) құрады.

Капитал құрамында мойындалған кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы келесі тәсілмен бөлінген:

	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
Активтер бойынша	1.603.279	268.460
Міндеттемелер бойынша	<b>(385.045)</b>	(248.680)
<b>Капитал құрамында мойындалған корпоративтік табыс салығы бойынша үнемділік</b>	<b>1.218.234</b>	19.780

Қазақстандық заңды тұлғалар салық декларацияларын дербес беруге міндетті. Корпорацияға арналған корпоративтік табыс салығының мөлшерлемесі 2016 және 2015 жылдары 20,0%-ды құрады.

Корпоративтік табыс салығының тиімді мөлшерлемесі пайдаға салынатын салықтың ресми мөлшерлемелерінен ерекшеленеді. Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстармен ресми мөлшерлеме бойынша есептелген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстардың салыстырылуы келтірілген:

	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
<b>Корпоративтік табыс салығының шығыстарына дейінгі пайда</b>	<b>3.747.885</b>	1.591.018
Корпоративтік табыс салығының ресми мөлшерлемесі	20%	20%
<b>Ресми салық мөлшерлемесі бойынша корпоративтік табыс салығының теориялық шығыстары</b>	<b>(749.577)</b>	(318.204)
Есептен шығарылмайтын шығыстар	<b>(77.276)</b>	(187.485)
<b>Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар</b>	<b>(826.853)</b>	(505.689)

31 желтоқсанға кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер, сондай-ақ олардың тиісті жылдардағы қозғалысына келесі позициялар жатады:

	<i>Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы</i>			<i>Уақытша айырмалардың туындауы және азаюы</i>			2016 жыл
	2014 жыл	<i>Пайда мен зияндар туралы есепте</i>	<i>Капитал құрамында</i>	2015 жыл	<i>Пайда мен зияндар туралы есепте</i>	<i>Капитал құрамында</i>	
<b>Шегерілетін уақыт айырмаларының салық әсері</b>							
Клиенттерге берілген несиелер Дебиторлық берешек бойынша резерв	893.701	(352.391)	268.460	809.770	(341.503)	1.603.279	2.071.546
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	26.783	3.794	-	30.577	3.632	-	34.209
<b>Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер</b>	<b>920.484</b>	<b>(348.597)</b>	268.460	840.347	<b>(313.548)</b>	1.603.279	2.130.078
<b>Салық салынатын уақыт айырмаларының салық әсері</b>							
Акционердің алдындағы берешек Мемлекеттік және бюджеттен тыс ұйымдардың алдындағы берешек Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(330.382)	226.441	(248.680)	(352.621)	98.977	(21.531)	(275.175)
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған міндеттемелер	-	-	-	-	23.981	(363.514)	(339.533)
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған таза актив	(24.540)	(36.164)	-	(60.704)	4.621	-	(56.083)
<b>Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған таза актив</b>	<b>(354.922)</b>	190.277	(248.680)	(413.325)	127.579	<b>(385.045)</b>	<b>(670.791)</b>
<b>Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған таза актив</b>	<b>565.562</b>	<b>(158.320)</b>	19.780	427.022	<b>(185.969)</b>	1.218.234	1.459.287

Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер соның есебінен актив пайдаланылуы мүмкін келешек салық салынатын пайда қолжетімді болуы мүмкін көлемде мойындалады. Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер тиісті салық жеңілдігі іске асырылады деген ықтималдылықтың болмауы көлемінде азаяды.



(мың теңгемен)

**18. Капитал**

Төменде Корпорацияның жарияланған, шығарылған және толығымен төленген жай акцияларының қозғалысы туралы деректер келтірілген:

	<b>Акциялар саны (дана)</b>	<b>Орналастыру құны (теңге)</b>	<b>Жиыны</b>
<b>2014 жылдың 31 желтоқсанына</b>	94.227.371		94.227.371
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	94.227.371		94.227.371
<b>Жарғылық капиталды ұлғайту</b>	<b>64.403.000</b>	1.000	<b>64.403.000</b>
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>158.630.371</b>		<b>158.630.371</b>

2016 жылғы 5 наурызда Корпорацияның Акционері 23.150.000 жай акциялар эмиссиясы туралы шешімді мақұлдады. Аталған эмиссияны Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2016 жылғы 25 наурызда тіркеді.

2016 жылғы 30 қыркүйекте Акционердің шешіміне сәйкес Корпорацияның жарғылық капиталы 41.253.000 жай акцияға ұлғайды. Аталған эмиссияны Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі 2016 жылғы 26 қазанда тіркеді.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорацияның 158.630.371 акция (2015 жылғы 31 желтоқсанға: 94.227.371 акция) көлемінде жарияланған және айналысқа шығарылған жай акцияларын жалғыз Акционер бір жай акция үшін 1 мың теңге орналастыру бағасымен толығымен төледі.

2016 жылы жалғыз Акционердің 2016 жылғы 27 мамырдағы шешіміне сәйкес Корпорация 542.664 мың теңге сомасында немесе 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы бір жай акцияға 5,76 теңге мөлшерінде дивидендтерді жария етіп, төледі.

2015 жылы жалғыз Акционердің 2015 жылғы 5 маусымдағы шешіміне сәйкес Корпорация 446.586 мың теңге сомасында немесе 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы бір жай акцияға 4,74 теңге мөлшерінде дивидендтерді жария етіп, төледі.

Корпорацияның саясатына сай резервтік капитал, келешек шығындарды және басқа да көзделмеген тәуекелдер мен міндеттемелерді қоса алғанда, жалпы тәуекелдер үшін қалыптасады. Резервтік капитал Акционер шешімінің негізінде бөлінуі тиіс.

Төменде 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қосымша төленген капитал мен резервтердің баптары бойынша қозғалыс көрсетілген:

	<b>Резервтік капитал</b>	<b>Қосымша төленген капитал</b>	<b>Шартты бөлу резерві</b>
<b>2014 жылғы 31 желтоқсанға</b>	1.036.490	4.296.627	(7.521.118)
Бір жылғы шартты бөлу резерві	-	-	(1.342.299)
Шартты бөлу бойынша резервті мойындаудан болған салық өсері (17-ескертпе)	-	-	268.460
Акционерден және мемлекеттік мекемелерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан түскен кіріс	-	1.243.400	-
Акционерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан болған салық өсері (17-ескертпе)	-	(248.680)	-
Бөлінбеген пайданың есебінен резервтік қорды ұлғайту	49.621	-	-
<b>2015 жылғы 31 желтоқсанға</b>	<b>1.086.111</b>	<b>5.291.347</b>	<b>(8.594.957)</b>
Бір жылғы шартты бөлу резерві	-	-	<b>(8.016.394)</b>
Шартты бөлу бойынша резервті мойындаудан болған салық өсері (17-ескертпе)	-	-	<b>1.603.279</b>
Акционерден және мемлекеттік мекемелерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан түскен кіріс	-	<b>1.925.226</b>	-
Акционерден әділ құны бойынша алынған қарыздарды бастапқы мойындаудан болған салық өсері (17-ескертпе)	-	<b>(385.045)</b>	-
<b>2016 жылғы 31 желтоқсанға</b>	<b>1.086.111</b>	<b>6.831.528</b>	<b>(15.008.072)</b>

(мың теңгемен)

**18. Капитал (жалғасы)**

2016 жылдың 31 желтоқсанына Қазақстанның қор биржасының әдістемесіне сай есептелген бір жай акцияның баланстық құны 946,72 теңгені (2015 жылғы 31 желтоқсанға: 936,97 теңге) құрайды:

	2016 жылдың 31 желтоқсанына	2015 жылдың 31 желтоқсанына
Активтер	218.368.572	143.969.419
Материалдық емес активтерді шегере отырып	193.681	175.247
Міндеттемелерді шегере отырып	67.996.284	55.505.565
<b>Таза активтер</b>	<b>150.178.607</b>	<b>88.288.607</b>
31 желтоқсанға жай акциялардың саны, дана	158.630.371	94.227.371
<b>Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)</b>	<b>946,72</b>	<b>936,97</b>

**19. Қызметкерлер құрамының шығыстары және өзге операциялық шығыстар**

Қызметкерлер құрамының шығыстарына және басқа да операциялық шығыстарға келесі позициялар кіреді:

	2016 жыл	2015 жыл
Қызметкерлер құрамының шығыстары және басқа да төлемдер	(1.775.971)	(1.694.905)
Әлеуметтік қамсыздандыру шығыстары	(174.610)	(166.528)
<b>Қызметкерлер құрамының шығыстары</b>	<b>(1.950.581)</b>	<b>(1.861.433)</b>
Үй-жайларды ұстау және жалдау	(343.270)	(333.911)
Заңгерлік және кеңестемелік қызметтер	(296.281)	(261.387)
Тозу және амортизация	(120.402)	(107.641)
Маркетинг және жарнама	(99.579)	(85.438)
Іссапар шығыстары	(58.450)	(50.233)
Кепіл мүлкін бағалаумен байланысты шығыстар	(47.678)	(102.051)
Негізгі құралдарға техникалық қызмет көрсету	(46.545)	(53.523)
Мемлекеттік алым	(45.941)	(7.225)
Материалдар, оның ішінде жанар-жағар май материалдары	(41.090)	(34.838)
Сақтандыру шығыстары	(34.276)	(20.985)
Қайырымдылық мақсаттарына арналған шығыстар және демеушілік көмек	(26.558)	(60.784)
Байланыс қызметтері	(23.835)	(27.831)
Қызметкерлер құрамын оқыту	(12.973)	(19.400)
Банктік қызметтер	(6.001)	(13.549)
Басқа	(85.778)	(64.539)
<b>Басқа да операциялық шығыстар</b>	<b>(1.288.657)</b>	<b>(1.243.335)</b>

**20. Шарттық және шартты міндеттемелер****Несие сипатындағы міндеттемелер**

2016 жылғы 31 желтоқсанға Корпорацияның шарттық және шартты міндеттемелеріне келесі позициялар кірді:

	2016 жыл	2015 жыл
<b>Несие сипатындағы міндеттемелер</b>		
Несилерді беру міндеттемелері	57.184.942	30.092.376
<b>Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер</b>		
1 жылға дейін	9.551	9.537
<b>Шарттық және шартты міндеттемелер</b>	<b>57.194.493</b>	<b>30.101.913</b>

Несие сипатындағы аталған шартты міндеттемелердің көбісі олардың ішінара немесе толық орындалуынсыз тоқтауы мүмкін. Осының салдарынан жоғарыдағы кестеде көрсетілген несие сипатындағы шартты міндеттемелер ақша қаражатының күтілген ағып кетуін білдірмейді. Несилерді беру бойынша шартты міндеттемелердің көбісі Корпорацияның шартсыз міндеттемелерін білдірмейді.

(мың теңгемен)

## 20. Шарттық және шартты міндеттемелер (жалғасы)

### Пайдаланылмаған несиелік желілері

Несилер бойынша міндеттемелер жөніндегі келісімде Корпорацияның ол үшін жағымсыз жағдайлар орын алған жағдайда, сондай-ақ несиелендіру үшін ресурстар болмай қалған жағдайда келісімнен біржақты тәртіппен шығу құқығы көзделген.

### Қызметті жүргізу шарттары

Қазақстанда экономикалық реформалар және нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылымның дамуы жалғасуда. Қазақстандық экономиканың тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ Үкімет экономика, қаржы және ақша-несиелік саясаты саласында қолға алатын шаралардың тиімділігіне тәуелді болады.

2016 жылы қазақстандық экономика өзінің теріс әсерін шикі мұнайдың төмен бағасы мен теңгенің негізгі шетел валюталарына қатысты айырбастау бағамының волатильділігі жалғастырды.

Корпорацияның басшылығы ағымдағы жағдайларда Корпорацияның экономикалық тұрақтылығын қолдау бойынша барлық қажетті шараларды қолға алып отыр деп санайды.

### Салық салу

Қазақстан Республикасының салықтық, валюталық және кедендік заңнамасы жиі қайталануы мүмкін түрлі түсініктемелер мен өзгертулердің нысаны болып табылады. Мұндай заңнамаға қатысты мәмілелер мен Корпорацияның қызметіне қатысты қолданылатын басшылық түсініктемесі тиісті өңірлік және мемлекеттік органдар тарапынан даулануы мүмкін. Осылайша, қосымша салықтар, айыппұлдар және өсімпұлдар есептелуі мүмкін. Салықтарды есептеуге қатысты салықтық кезеңдер тиісті органдар тексеру үшін қарастырылатын жылдың алдындағы бес күнтізбелік жыл ішінде ашық болып қалады. Белгілі бір жағдайларда мұндай шолулар анағұрлым ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Корпорация басшылығы 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша заңнаманы түсінуі тиісінше және Корпорацияның салық, валюта және кеден заңнамасын сақтау бойынша бағыттары расталатын болады деп санайды.

### Заңгерлік мәселелер

Корпорация әдеттегі қызметінің барысында сот шағымдары мен талаптарының объектісі болып табылады. Басшылықтың пікірінше, мұндай шағымдардың немесе талаптардың нәтижесінде туындайтын ықтимал міндеттемелер (олар болғанда) Корпорацияның келешектегі қаржылық жағдайына немесе қызмет нәтижелеріне айтарлықтай теріс ықпал етпейді.

## 21. Тәуекелдерді басқару

### Кіріспесі

Корпорация қызметіне тән тәуекелдер. Корпорация анықтау, бағалау және бақылаудың үздіксіз үрдісі барысында, сондай-ақ тәуекел шектерін және ішкі бақылаудың басқа шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқаруды жүзеге асырады. Тәуекелдерді басқару үрдісі Корпорацияның тұрақты тиімділігін ұстап тұру үшін шешуші маңызға ие және Корпорацияның әрбір жеке қызметкері міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауап береді. Корпорация несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырағыш. Корпорация, сондай-ақ операциялық тәуекелдерге де ұшырағыш.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау үрдісі органы, технологияны өзгерту немесе саладағы өзгерістер сияқты қызмет жүргізу тәуекелдеріне жатпайды. Корпорацияның мұндай тәуекелдерді стратегиялық жоспарлау үрдісі барысында бақылайды.

### Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау мен оларды бақылауға жалпы жауап беретін Директорлар кеңесі, алайда, тәуекелдерді басқару мен бақылауға жауапты жекелеген тәуелсіз органдар да бар.

### Директорлар кеңесі

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқарудың жалпы амал-тәсілдеріне, тәуекелдерді басқарудың стратегиялар мен ұстанымдарын бекітуге жауап береді.

(мың теңгемен)

## 21. Тәуекелді басқару (жалғасы)

### Кіріспе (жалғасы)

#### *Басқарма*

Басқарманың міндеті Корпорациядағы тәуекелдерді басқару үрдісін бақылау болып табылады.

#### *Тәуекелдерді бақылау*

Тәуекел-менеджменті департаменті тәуелсіз бақылау барысын қамтамасыз ету үшін тәуекелдер басқармасымен байланысты процедуралардың ендірілуі және жүргізілуі үшін, сондай-ақ Корпорацияның тәуекелдері мен тәуекелер лимиттерін басқару қағидаттарын, саясаттарын сақтауды бақылау үшін жауап береді. Тәуекел-менеджменті департаментінің құрамына екі құрылымдық бөлімше кіреді: қаржылық тәуекелдер бөлімі мен несиелік тәуекелдер бөлімі.

#### *Қазынашылық департаменті*

Корпорацияның қазынашылық департаменті Корпорацияның активтері мен міндеттемелерін, сондай-ақ жалпы қаржылық құрылымын басқару үшін жауап береді. Сондай-ақ Корпорацияның өтімділік тәуекелі мен қаржыландыру тәуекелі үшін негізгі жауапкершілік қазынашылық департаментінің мойнында.

#### *Ішкі аудит қызметі*

Корпорацияда өтетін тәуекелдерді басқару үрдістеріне ішкі аудит қызметі жыл сайын тексереді, ол процедуралардың жеткіліктілігін, сонымен қатар Корпорацияның бұл процедураларды орындауын тексереді. Ішкі аудит қызметі басшылықпен жүргізілген тексерулердің нәтижелерін талқылайды және өзінің қорытындыларын мен ұсыныстарын Корпорацияның Басқармасына және Директорлар кеңесіне тікелей береді.

#### *Тәуекелдерді бағалау және тәуекелдер туралы ақпарат беру жүйелері*

Корпорация тәуекелдері күнделікті қызмет барысында орын алуы мүмкін күтілетін шығынды да, санақ модельдері негізінде неғұрлым үлкен нақты шығындардың бағасы болып табылатын болжанбаған шығындарды да бейнелейтін әдіс көмегімен бағаланады.

Тәуекелдерге мониторинг жүргізу және бақылау, негізінен ҚазАгро Корпорация үшін белгілеген шектерге негізделеді. Мұндай лимиттер Корпорацияның қызметті жүргізу стратегиясын және ол қызмет ететін нарықтық жағдайларды көрсетеді.

Қызметтің барлық түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді сараптау, бақылау және ерте бастан анықтау мақсатында зерттеледі және өңделеді. Көрсетілген ақпарат Басқармаға, Тәуекелдер комитетіне және Корпорацияның әрбір бөлімшесінің басшыларына түсініктемелермен бірге ұсынылады. Есепте несиелік тәуекелдің жиынтық мөлшері, болжамды несиелік көрсеткіштер, белгіленген тәуекел шектерінің шектеулері, өтімділік көрсеткіштері және тәуекел деңгейіндегі өзгерістер туралы ақпарат бар. Ай сайын салалар, клиенттер мен географиялық аймақтар бөлігінде тәуекелдер туралы ақпаратты ұсынады. Тоқсан сайын Директорлар кеңесі тәуекелдер туралы толық есепті алады, әрі онда Корпорацияның тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдерді қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат бар.

#### *Тәуекелдің аса шоғырлануы*

Тәуекелдің аса шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияға әртараптандырылған портфельді қолдауға бағытталған арнайы қағидаттар кіреді. Шоғырланумен белгіленген тәуекел басқарылады.

### Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – Корпорация клиенттерінің немесе қарсы агенттерінің шарттық міндеттемелерін орындамауы салдарынан шығынға ұшырау тәуекелі. Корпорация несиелік тәуекелді жекелеген қарсы агенттер бойынша Корпорация қабылдауға дайын тәуекелдің шекті мөлшерін белгілеу арқылы, сондай-ақ тәуекелдің белгіленген шектерінің сақталуына мониторинг жүргізу көмегімен басқарады. Сөйтіп, өзара үлестес бір компанияда немесе компаниялар тобында несиелік тәуекелдің шоғырлануын болдырмас үшін Корпорацияның меншікті капиталының 25,00% артық емес мөлшерде лимит белгіленген. Банк аралық операциялар бойынша қарсы агент-банктерге арналған лимитті Акционер белгілейді.

(мың теңгемен)

**21. Тәуекелді басқару (жалғасы)****Несиелік тәуекел (жалғасы)**

Корпорация оның жекелеген бөлімшелері жүзеге асыратын қамтамасыз ету мөлшерін кезеңділікпен қайта қарауды қоса отырып, қарсы агенттердің несиелік қабілетіндегі мүмкін өзгерістерді ертерек анықтауды қамтамасыз ету үшін несиелік сапаны тексеру процедурасын әзірледі. Қарсы агенттер бойынша шектер әрбір қарсы агентке несиелік рейтинг беретін несиелік тәуекелді жіктеу жүйесін пайдалана отырып анықталды. Рейтингтер тұрақты түрде қайта қарастырылып отырады. Несиелік сапаны тексеру процедурасы Корпорацияға өзі бейім тәуекелдер бойынша әлеуетті шығындардың мөлшерін бағалау және қажетті шаралар қабылдау мүмкіндігін береді.

Өзара есептесу туралы бас келісімдерді және қамтамасыз етуді ұсыну туралы келісімдерді пайдаланудың салдарынан болған тәуекелдің азаюының ықпалын ескерместен, қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша несиелік тәуекелдің ең көп мөлшерін олардың баланстық құнымен барынша дәл көрсетеді.

Қаржы құралдарының әрбір класы бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғарғы мөлшері туралы толығырақ ақпарат жеке ескертпелерде берілді.

*Қаржы активтерінің кластары бойынша несиелік сапа*

Корпорация қаржы активтерінің несиелік сапасын ішкі рейтинг беру жүйесінің көмегімен басқарады. Төмендегі кестеде Корпорацияның несиелік рейтингтер жүйесінің негізінде несиелерге байланысты баланс баптары бойынша активтердің кластары бөлігіндегі несиелік сапасының сараптамасы берілді. Қаржылық жағдайы жақсы және мерзімі өткен берешегі жоқ клиенттерге берілген несиелер стандартты ретінде жіктелген. 90 күннен артық болатын мерзімі өткен төлемдер кіретін құнсыздандудың бірқатар факторы болған және ұжымдық негізде резервтеудің жоғары пайызы қолданған жағдайда бұл қарыздар «мерзімі өткен, бірақ жеке құнсызданбаған» санатына қосылады.

<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>Стандартты рейтинг</b>	<b>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</b>	<b>Дербес құнсызданған</b>	<b>Жиыны</b>
Ақша қаражаты және баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	30.072.352	–	–	30.072.352
Несиелік ұйымдардағы қаражат	26.053.315	–	–	26.053.315
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	23.306.474	–	–	23.306.474
Клиенттерге берілген несиелер	90.051.824	39.486.170	31.269.087	160.807.081
<b>Жиыны</b>	<b>169.483.965</b>	<b>39.486.170</b>	<b>31.269.087</b>	<b>240.239.248</b>

<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>Стандартты рейтинг</b>	<b>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</b>	<b>Дербес құнсызданған</b>	<b>Жиыны</b>
Ақша қаражаты мен оның баламалары (қолма-қол ақшаны қоспағанда)	7.414.091	–	–	7.414.091
Несиелік ұйымдардағы қаражат	9.307.490	–	–	9.307.490
Клиенттерге берілген несиелер	93.418.389	24.104.067	26.694.653	144.217.109
<b>Жиыны</b>	<b>110.139.970</b>	<b>24.104.067</b>	<b>26.694.653</b>	<b>160.938.690</b>

Өз саясатына сәйкес, Корпорация несиелік портфелінің аясында дәл және біркелкі рейтингтер беруді жүзеге асыруы тиіс. Бұл қолданыстағы тәуекелдерді шоғырландыра басқару мүмкіндігін қамтамасыз етеді, сондай-ақ несиелік тәуекел мөлшерін алуан қызмет түрлері, географиялық өңірлер мен өнімдер бойынша салыстыруға мүмкіндік береді.

(мың теңгемен)

**21. Тәуекелді басқару (жалғасы)****Несилік тәуекел (жалғасы)***Төлемді кешегі күнінен өткен мерзімдер бойынша мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған несиелерді талдау*

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанына мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған жеке несиелер былайша көрсетілген:

<i>Клиенттерге берілген несиелер</i>	<i>30 күннен кем</i>	<i>31-60 күн</i>	<i>61-90 күн</i>	<i>90 күннен артық</i>	<i>Жиыны</i>
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>24.140.706</b>	<b>5.742.253</b>	<b>1.777.233</b>	<b>7.825.978</b>	<b>39.486.170</b>
2015 жылдың 31 желтоқсанына	4.040.947	3.219.104	600.448	16.243.568	24.104.067

*Құнсыздануды бағалау*

Несилердің құнсыздануын тексеру кезінде ескерілетін негізгі факторлар мыналар болып табылады: пайыздар төлемдері мен негізгі қарыз сомасын өтеу төлемдері мерзімінің 90 күннен артық өтуі; қарсы агенттердің қаржылық қиыншылықтарының, несиелік рейтингінің төмендеуінің немесе шарттың бастапқы талаптарының бұзылуының белгілі болуы. Корпорация құнсыздануға тексеруді дербес негізде бағаланатын резервтер және жиынтық негізде бағаланатын резервтер етіп екі деңгейде жүргізеді.

*Жиынтық негізде бағаланатын резервтер*

Дербес маңызды болып табылмайтын несиелердің құнсыздану резервтері, сондай-ақ дербес құнсызданудың объективті белгілері жоқ, дербес маңызды болып табылатын несиелерге қатысты резервтер жиынтық негізде бағаланады. Резервтер әрбір есепті мерзімге бағаланады, мұндайда әрбір несиелік қоржын жеке тестіленеді.

Жиынтық негізде бағалау кезінде дербес құнсызданудың объективті белгілері болмаса да орын алуы мүмкін портфельдің құнсыздануы анықталады. Құнсыздану шығындары мынадай ақпарат негізінде анықталады: өткен кезеңдердегі портфель бойынша шығындар, ағымдағы экономикалық жағдайлар, шығын орын алуы ықтимал сәттен және дербес бағаланатын құнсыздану резервін құруды талап етуді белгілеу сәтінен бастап долбарлы уақыт кезеңі, сондай-ақ алынуы күтілетін сома және актив құнсызданған соң құнды қалпына келтіру. Тәуекелді басқару бөлімшесінің басшылығы бір жылға дейін созылуы мүмкін осы кезеңді анықтау үшін жауап береді. Содан кейін Корпорацияның несиелік бөлімшесінің басшылығы құнсыздану резервінің Корпорацияның жалпы саясатына сәйкестігін тексереді.

**Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару**

Өтімділік тәуекелі – Корпорацияның төлемдер бойынша өз міндеттемелерін әдеттегі немесе төтенше жағдайларда өтеу мерзімі келген кезде орындай алмау тәуекелі. Осы тәуекелді шектеу мақсатында Корпорация басшылығы түрлі қаржыландыру көздерінің қолжетімділігін қамтамасыз етті. Басшылық сондай-ақ өтімділікті ескере отырып, активтерді басқаруды және болашақ ақша ағымдары мен өтімділікке күнделікті мониторинг жүргізуді жүзеге асырады. Бұл үрдіске күтілетін ақша ағымдарын бағалау және қажет болған жағдайда, қосымша қаржыландыруды алу үшін пайдаланылуы мүмкін жоғары сапалы қамтамасыз етудің болуы кіреді.

*Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы*

Төмендегі кестеде 2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу бойынша шарттық дисконтталмаған міндеттемелер негізінде өтеуге дейін қалған мерзімдер бөлігіндегі Корпорацияның қаржылық міндеттемелері берілді.

	<i>3 айдан кем</i>	<i>3 айдан 12 айға дейін</i>	<i>1 жылдан 5 жылға дейін</i>	<i>5 жылдан артық</i>	<i>Жиыны</i>
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>					
Акционердің алдындағы берешек	<b>582.929</b>	<b>3.163.524</b>	<b>12.000.979</b>	–	<b>15.747.432</b>
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	<b>425.000</b>	<b>3.829.683</b>	<b>39.958.732</b>	<b>30.914.570</b>	<b>75.127.985</b>
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	–	<b>589</b>	<b>3.891.213</b>	–	<b>3.891.802</b>
<b>Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны</b>	<b>1.007.929</b>	<b>6.993.796</b>	<b>55.850.924</b>	<b>30.914.570</b>	<b>94.767.219</b>

(мың теңгемен)

**21. Тәуекелді басқару (жалғасы)****Өтімділік тәуекелі және қаржыландыру көздерін басқару (жалғасы)***Өтеуге дейін қалған мерзімдер бойынша қаржылық міндеттемелер сараптамасы (жалғасы)*

<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>	<b>3 айдан кем</b>	<b>3 айдан 12 айға дейін</b>	<b>1 жылдан 5 жылға дейін</b>	<b>5 жылдан артық</b>	<b>Жиыны</b>
Акционердің алдындағы берешек	541.255	16.927.820	11.826.716	1.794.278	31.090.069
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	425.000	1.879.783	9.219.132	33.219.353	44.743.268
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	-	20.008	-	-	20.008
<b>Дисконтталмаған қаржылық міндеттемелердің жиыны</b>	<b>966.255</b>	<b>18.827.611</b>	<b>21.045.848</b>	<b>35.013.631</b>	<b>75.853.345</b>

**Нарықтық тәуекел**

Нарықтық тәуекел – қаржы құралдары бойынша болашақ ақша ағымдарының әділ құны пайыздық мөлшерлемелер және валюта бағамдары сияқты нарықтық өлшемдердің өзгеруі салдарынан ауытқитын тәуекелдер.

*Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі*

Пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі пайыздық мөлшерлемедегі өзгерістердің болашақ ақша ағымдарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігі салдарынан туындайды. Корпорацияның активтері мен міндеттемелері бойынша пайыздық мөлшерлемелер тіркелген болып табылады.

*Валюталық тәуекел*

Валюталық тәуекел – қаржы құралының құны валюта бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі.

Келесі кестеде Корпорацияның 31 желтоқсанға саудалық емес монетарлық активтер мен міндеттемелер бойынша, сондай-ақ болжамды ақша ағындары бойынша едәуір позициялары бар валюталар көрсетілген. Жасалған талдау пайда мен зияндар туралы есепке Қазақстандық теңгеге қатысты валюта бағамдарындағы ықтимал өзгерістің әсері есебінен тұрады (саудаланбайтын монетарлық активтер мен міндеттемелердің болуы салдарынан олардың әділ құны валюта бағамының өзгеруіне сезімтал келеді). Капиталға әсер пайда мен зияндар туралы есеп әсерінен ерекшеленбейді. Барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Кестедегі теріс сомалар пайда мен зияндар туралы есепте немесе капиталда ықтимал таза азаюды көрсетеді, ал оң сомалар әлеуетті таза ұлғаюды көрсетеді.

	<b>2016 жыл</b>		<b>2015 жыл</b>	
	<b>Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен</b>	<b>Салық салынғанға дейін табысқа әсері</b>	<b>Валюта бағамындағы өзгеріс, %-бен</b>	<b>Салық салынғанға дейін табысқа әсері</b>
<b>Валюта</b>				
АҚШ доллары	+13,00%	798	+60,00%	13.933
АҚШ доллары	-13,00%	(798)	-20,00%	(4.644)

**Операциялық тәуекел**

Операциялық тәуекел – жүйенің істен шығуы, қызметкерлердің қателіктері, алаяқтық немесе сыртқы оқиғалар салдарынан туындайтын тәуекел. Бақылау жүйесі қызметін тоқтатқан кезде, операциялық тәуекелдер белделге зиян келтіруі, құқықтық салдарының болуы немесе қаржылық шығындарға әкеліп соқтыруы мүмкін. Корпорация барлық операциялық тәуекелдер жойылды деген болжам жасай алмайды, бірақ бақылау жүйесінің көмегімен және әлеуетті тәуекелдерді қадағалау мен тиісті реакциялар арқылы Корпорация мұндай тәуекелдерді басқара алады. Бақылау жүйесі міндеттерді, кіру құқығын тиімді бөлуді, бекіту және салыстыру процедураларын, қызметкерлерді оқытуды, сондай-ақ ішкі аудитті қоса алғанда бағалау процедураларын қарастырады.

(мың теңгемен)

**22. Қаржы құралдарының әділ құны**

Әділ құны бағаланатын немесе қаржылық есептілікте ашылып көрсетілетін барлық активтер мен міндеттемелер төменде сипатталған әділ құн көздерінің иерархиясы шеңберінде жалпы әділ құнды бағалау үшін елеулі болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректердің негізінде жіктеледі:

- 1-деңгей: ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша (кандай да бір түзетулерсіз) белсенді нарықта нарықтық баға белгілеулері.
- 2-деңгей: әділ құнды бағалау үшін маңызды болатын иерархияның ең төменгі деңгейіне жататын бастапқы деректер нарықта тікелей немесе жанама байқалатын болып табылатын бағалау үлгілері.
- 3-деңгей: иерархияның ең төмен деңгейіне жататын бастапқы деректердің әділ құны бойынша бағалау үшін елеулі болатын бағалау модельдері нарықта қадағаланбайтын болып табылады.

Келесі кестеде әділ құны әділ құн көздерінің иерархиясы деңгейінің бөлігінде ашылып көрсетілетін қаржы құралдарының талдауы ұсынылған:

	Бағалау күні	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау			Жиыны
		Белсенді нарықтарда баға белгілеулер (1-деңгей)	Айтарлықтай бақыланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)	
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>					
<b>Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер</b>					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2016 жылғы 31 желтоқсан	30.072.378	-	-	30.072.378
Несиелік ұйымдардағы қаражат	2016 жылғы 31 желтоқсан	-	20.167.315	-	20.167.315
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	2016 жылғы 31 желтоқсан	23.306.474	-	-	23.306.474
Клиенттерге берілген несиелер	2016 жылғы 31 желтоқсан	-	-	116.381.309	116.381.309
Басқа да қаржы активтері	2016 жылғы 31 желтоқсан	-	-	367.458	367.458
<b>Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер</b>					
Акционердің алдындағы берешек	2016 жылғы 31 желтоқсан	-	11.061.781	-	11.061.781
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2016 жылғы 31 желтоқсан	52.046.590	-	-	52.046.590
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	2016 жылғы 31 желтоқсан	-	2.474.733	-	2.474.733
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>					
<b>Әділ құны ашылып көрсетілетін активтер</b>					
Ақша қаражаты мен оның баламалары	2015 жылғы 31 желтоқсан	7.414.124	-	-	7.414.124
Несиелік ұйымдардағы қаражат	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	9.232.119	-	9.232.119
Клиенттерге берілген несиелер	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	-	120.959.253	120.959.253
Басқа да қаржы активтері	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	-	274.357	274.357
<b>Әділ құны ашылып көрсетілетін міндеттемелер</b>					
Акционердің алдындағы берешек	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	26.322.770	-	26.322.770
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2015 жылғы 31 желтоқсан	23.510.200	-	-	23.510.200
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	2015 жылғы 31 желтоқсан	-	19.942	-	19.942



(мың теңгемен)

**22. Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)****Қаржылық жағдай туралы есепте әділ құны бойынша көрсетілмеген қаржы құралдары**

Төменде қаржылық есептілікте көрсетілген Корпорацияның қаржы құралдарының ағымдағы және әділ құнының салыстыруы көрсетілген. Кестеде қаржылық емес активтер мен қаржылық емес міндеттемелердің әділ құны көрсетілмеген.

	<b>Баланстық құн</b>	<b>Әділ құны</b>	<b>Мойындалмаған (шығыс)/кіріс</b>
<b>2016 жылдың 31 желтоқсанына</b>			
<b>Қаржы активтері</b>			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	30.072.378	30.072.378	-
Несиелік ұйымдардағы қаражат	26.053.315	20.167.315	(5.886.000)
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	23.306.474	23.306.474	-
Клиенттерге берілген несиелер	135.725.198	116.381.309	(19.343.889)
Басқа да қаржы активтері	365.959	367.458	1.499
<b>Қаржылық міндеттемелер</b>			
Акционердің алдындағы берешек	13.361.704	11.061.781	2.299.923
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	51.468.620	52.046.590	(397.970)
Мемлекеттік және бюджеттен тыс ұйымдардың алдындағы берешек	2.192.352	2.474.733	(282.381)
<b>Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны</b>			<b>(23.608.817)</b>
<b>2015 жылдың 31 желтоқсанына</b>			
<b>Қаржы активтері</b>			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7.414.124	7.414.124	-
Несиелік ұйымдардағы қаражат	9.243.167	9.232.119	(11.048)
Клиенттерге берілген несиелер	124.504.541	120.959.253	(3.545.288)
Басқа да қаржы активтері	274.357	274.357	-
<b>Қаржылық міндеттемелер</b>			
Акционердің алдындағы берешек	27.360.358	26.322.770	1.037.588
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27.742.150	23.510.200	4.231.950
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	19.942	19.942	-
<b>Іске асырылмаған әділ құндағы танылмаған өзгерістер жиыны</b>			<b>1.713.202</b>

Төменде әділ құны бойынша осы қаржылық есептілікте бейнеленбеген қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде пайдаланылған әдістемелер мем мүмкіндіктер сипатталды.

*Әділ құны шамамен олардың ағымдағы құнына тең активтер*

Өтімді болып табылатын немесе өтеу мерзімі қысқа (үш айдан кем) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер жағдайында, олардың ағымдағы құны шамамен әділ құнына тең болуы мүмкін. Бұл мүмкіндік талап еткенге дейінгі салымдарға, өтеу мерзімі белгіленбеген жинақ шоттарына да қолданылады.

*Тіркелген мөлшерлемелі және қалқымалы мөлшерлемелі қаржы құралдары*

Биржада баға берілетін борыштық құралдар жағдайында, әділ құн жарияланған нарықтық бағаға негізделген. Баға берілмейтін борыштық құралдар жағдайында, ұқсас несиелік тәуекел мен талаптардағы борыштық құралдар үшін өтеуге дейін қалған уақыт кезеңі ескеріле отырып ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған ақша ағымдарының моделі қолданылады.

(мың теңгемен)

**23. Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімін сараптау**

Төмендегі кестеде күтілетін өтеу мерзіміне қатысты активтер мен міндеттемелер берілді. Корпорацияның дисконтталмаған шарттық міндеттемелері туралы ақпарат «Тәуекелдерді басқару» 21-ескертемеде ашылған.

	2016 жыл			2015 жыл		
	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны	Бір жыл ішінде	Бір жылдан артық	Жиыны
<b>Қаржы активтері</b>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	30.072.378	-	30.072.378	7.414.124	-	7.414.124
Несиелік ұйымдардағы қаражат	6.968.241	19.085.074	26.053.315	5.421.028	3.822.139	9.243.167
Клиенттерге берілген несиелер	39.920.242	95.804.956	135.725.198	40.839.599	83.664.942	124.504.541
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	23.306.474	-	23.306.474	-	-	-
Сатуға арналған активтер	-	-	-	5.250	-	5.250
Негізгі құралдар	-	208.369	208.369	-	244.758	244.758
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	-	348.631	348.631	-	359.573	359.573
Материалдық емес активтер	-	193.681	193.681	-	175.247	175.247
Корпоративтік табыс салығы бойынша ағымдағы активтер	205.713	-	205.713	233.574	-	233.574
Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған активтер	-	1.459.287	1.459.287	-	427.022	427.022
Басқа да активтер	511.609	283.917	795.526	365.145	997.018	1.362.163
<b>Активтердің жиыны</b>	<b>100.984.657</b>	<b>117.383.915</b>	<b>218.368.572</b>	<b>54.278.720</b>	<b>89.690.699</b>	<b>143.969.419</b>
<b>Қаржылық міндеттемелер</b>						
Акционердің алдындағы берешек	3.400.560	9.961.144	13.361.704	16.372.242	10.988.116	27.360.358
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1.346.247	50.302.373	51.648.620	365.880	27.376.270	27.742.150
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың алдындағы берешек	217	2.192.135	2.192.352	19.942	-	19.942
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	171.045	-	171.045	152.885	-	152.885
Басқа да міндеттемелер	622.563	-	622.563	230.230	-	230.230
<b>Міндеттемелердің жиыны</b>	<b>5.540.632</b>	<b>62.455.652</b>	<b>67.996.284</b>	<b>17.141.179</b>	<b>38.364.386</b>	<b>55.505.565</b>
<b>Таза позиция</b>	<b>95.444.025</b>	<b>54.928.263</b>	<b>150.372.288</b>	<b>37.137.541</b>	<b>51.326.313</b>	<b>88.463.854</b>

**24. Байланысты тараптармен операциялар**

24 ХҚЕС (IAS) «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» сәйкес, тараптардың бірінің екіншінің қаржылық және операциялық шешімдеріне елеулі әсер ету немесе бақылау мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп саналады. Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны да ескеріледі.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар арасында жүргізілмейтін мәмілелер жасауы мүмкін. Мұндай мәмілелердің бағалары мен талаптары байланыспаған тараптардың арасындағы мәмілелердің бағалары мен талаптарынан ерекшеленуі мүмкін.

Қазақстан Республикасының Үкіметі Акционер арқылы Корпорация қызметін бақылайды.

(мың теңгемен)

**24. Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)**

Байланысты тараптармен операциялар көлемі, жыл соңындағы сальдо, сондай-ақ бір жылғы шығыстар мен кірістердің тиісті сомалары төменде көрсетілген:

	2016 жыл			2015 жыл		
	Акционер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар	Акционер	Жалпы бақылау астындағы компаниялар	Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар
<b>1 қаңтарда клиенттерге берілген несиелер</b>	-	-	-	-	4.289.597	-
Берілген несиелер	-	-	-	-	-	-
Өтелген несиелер	-	-	-	-	(4.289.597)	-
<b>31 желтоқсанға берілген несиелер</b>	-	-	-	-	-	-
Берілген несиелер бойынша пайыздық кірістер	-	-	-	-	207.244	-
<b>1 қаңтарда алынған несиелер</b>	27.360.358	-	19.942	12.532.609	-	59.779
Алынған несиелер	45.519.031	-	3.890.000	31.587.143	-	-
Өтелген несиелер	(59.739.473)	-	(19.810)	(16.821.274)	-	(42.471)
Есептелген сыйақы	221.788	-	(1.697.780)	61.880	-	2.634
<b>31 желтоқсанда алынған несиелер</b>	13.361.704	-	2.192.352	27.360.358	-	19.942
Борыштық бағалы қағаздарды 1 қаңтарға орналастыру	26.924.361	797.174	-	-	-	-
Борыштық бағалы қағаздарды орналастыру	22.826.050	-	-	26.524.405	794.701	-
Борыштық бағалы қағаздарды өтеу	-	-	-	-	-	-
Есептелген сыйақы	1.080.420	-	-	399.956	2.473	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды 31 желтоқсанға орналастыру	50.830.831	797.174	-	26.924.361	797.174	-
Алынған қарыздар бойынша пайыздық шығыстар	1.552.760	-	120.111	759.614	-	310
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық шығыстар	3.506.825	63.583	-	1.138.658	-	-

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерден алынған қарыздардың жылдық 11,5% бастап 16,3% дейін (2015 жылғы 31 желтоқсанға: жылдық 9,63%) тиімді сыйақы мөлшерлемесі бар.

2016 жылғы 31 желтоқсанға мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан алынған қарыздардың жылдық 13,3% тиімді сыйақы мөлшерлемесі бар.

**Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы**

2016 және 2015 жылдары негізгі басқарушы персонал 5 адамнан тұрды. Негізгі басқарушы персоналға сыйақыға келесі позициялар жатады:

	2016 жыл	2015 жыл
Жалақы және басқа да қысқа мерзімді төлемдер	78.032	68.995
Өлеуметтік қамсыздандыруға аударымдар	8.072	6.992
<b>Негізгі басқарушы персоналға төленген сыйақыны жалпы сомасы</b>	<b>86.104</b>	<b>75.987</b>

(мың теңгемен)

**25. Капитал жеткіліктігі**

Корпорация қызметіне тән тәуекелдерден қорғану мақсатында капиталдың жеткіліктілік деңгейін белсенді басқаруды жүзеге асырады. Корпорация капиталының жеткіліктілігі, басқа әдістерден басқа, ҚРҰБ белгілеген коэффициенттерді пайдалана отырып бақыланады.

2016 және 2015 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Корпорация капиталға қатысты белгіленген барлық сыртқы талаптарды толық орындады.

Корпорация үшін капиталды басқарудың негізгі мақсаты капиталға және жоғары несие рейтингісі мен қызметті жүзеге асыруға қажетті капитал

жеткіліктілігінің нормативтерін қолдауға және акционерлік құнды ұлғайтуға қатысты сыртқы талаптардың орындалуын қамтамасыз ету болып табылады.

Корпорация өз капиталының құрылымын басқарады және экономикалық жағдайлар мен жүзеге асыратын қызмет түрлері тәуекелдерінің сипаттамаларындағы өзгерістерге орай оны түзетіп отырады.

ҚРҰБ банк қызметінің жекелеген түрлерімен айналысатын компаниялардан 1-деңгейдегі капитал жеткіліктілігінің коэффициентін (k1) активтердің кем дегенде 6% мөлшерінде; капитал жеткіліктілігінің коэффициентін (k1-2) активтердің және тәуекелді ескере отырып алынған шартты әрі ықтимал міндеттемелердің кем дегенде 6% мөлшерінде; және жалпы капитал жеткіліктілігінің коэффициентін (k1-3) активтердің және тәуекел мен операциялық тәуекелді ескере отырып алынған шартты әрі ықтимал міндеттемелердің кем дегенде 12% мөлшерінде қолдап тұрып талап етеді. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚРҰБ талаптарына сәйкес есептелген Корпорация капиталының жеткіліктілік коэффициенті былайша болды:

	<b>2016 жыл</b>	<b>2015 жыл</b>
Бірінші деңгейдегі капитал	<b>147.334.428</b>	87.315.602
Екінші деңгейдегі капитал	<b>2.921.032</b>	1.085.329
Заңды тұлғалардың жарғылық капиталындағы қатысу үлестері	-	(5.250)
<b>Капиталдың жиыны</b>	<b>150.255.460</b>	<b>88.395.681</b>
Тәуекелді ескере отырып алынған активтер	<b>192.931.226</b>	142.871.092
Шартты және ықтимал міндеттемелер	<b>28.592.471</b>	15.046.188
Операциялық тәуекел	<b>6.413.201</b>	4.232.651
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1)	<b>67,5%</b>	60,6%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-2)	<b>66,5%</b>	55,3%
Капиталдың жеткіліктілік коэффициенті (k1-3)	<b>65,9%</b>	54,5%

**26. Есепті күннен кейінгі оқиға**

2017 жылғы 23 ақпанда Корпорация агроөнеркәсіп кешенінің субъектілерін жылына 0,01% және 2017 жылғы 20 желтоқсанға дейін өтеу мерзімімен қолдау бойынша іс-шараларды жүргізу үшін Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінен 2017 жылғы 22 ақпандағы № 9 ПРЧ 839 келісіміне сәйкес 60.000.000 мың теңге сомаға қысқа мерзімді қарызды алды.